

28. februar 2021

Kommenteret høringsnotat over ændring til ophavsretsloven

Kulturministeriet sendte den 18. december 2020 forslag til lov om ændring af lov om ophavsret (Implementering af dele af direktiv om ophavsret og beslægtede rettigheder på det digitale indre marked samt direktiv om regler for udøvelse af ophavsretten og beslægtede rettigheder, der gælder for visse af TV og radioselskabernes onlinetransmissioner samt retransmissioner af TV- og radioprogrammer m.v.) i høring med frist den 22. januar 2021.

Lovforslaget har til formål at gennemføre hele Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2019/789/EU og dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2019/790/EU - begge fra 17. april 2019. Direktiverne skal være implementeret i dansk ret den 7. juni 2021.

Forslaget til lov om ændring af lov om ophavsret har til formål at foretage en modernisering af ophavsretten set i lyset af udviklingen af digitale teknologier og især adgangen til at tilgå ophavsretligt beskyttet materiale via internettet.

Kulturministeriet har modtaget 67 hørings svar inden for høringsfristen. Efter fristens udløb har Wikimedia Danmark og Foreningen af videodistributører fremsendt hørings svar, som imidlertid ikke indgår i høringsnotatet. Der henvises til vedlagte bilag 1 med oversigt over indkomne hørings svar.

Kulturministeriet har nedenfor udarbejdet et resume over de modtagne bemærkninger. Bemærkninger, der ikke vedrører lovforslaget, er ikke medtaget i resuméet. Kulturministeriets kommentarer til bemærkningerne er indsat i slutningen af hvert afsnit. Der henvises i øvrigt til hørings svarene.

Det bemærkes endvidere, at der fra visse høringspartier og myndigheder er modtaget forslag til præciseringer og øvrige ændringer, herunder lovtekniske, som ikke er omtalt i dette notat. Forslagene er indarbejdet i det reviderede lovudkast i det omfang, det er fundet relevant. Det bemærkes, at høringen har givet anledning til, at visse bestemmelses placering ændres. I nedenstående bemærkninger tages der udgangspunkt i bestemmelses placering i den version af lovforslaget, som indgik i høringen.

Høringsnotatet er opdelt i følgende afsnit:

Generelle bemærkninger	2
Oversigt over høringssvarene.....	2
Generelt om lovforslaget.....	3
Implementering af SatCabII-direktivet	6
Repræsentation på baggrund af en vederlagsret.....	6
Selvstændige streamingtjenester.....	7
Udvidelse af princippet om "direct injection".....	9
Udbydere af onlineindholdsdelingstjenesters anvendelse af beskyttet indhold	14
Generelt	14
§ 52 e, stk. 1 - definitionen af en onlineindholdsdelingstjeneste	17
§ 52 e, stk. 3 - onlineindholdsdelingstjenestens brugere.....	18
Eksemplarfremsstilling.....	20
§ 52 e, stk. 4 - ansvarsfritagelsesordning	21
Information.....	24
§ 52 e, stk. 5 - proportionalitetsprincippet	26
§ 52 e, stk. 6 - klageordning.....	27
§ 52 e, stk. 9 - beskyttelse mod blokering af lovligt indhold og brugervilkår	29
§ 52 e, stk. 10 - karikatur, parodi eller pastiche	30
§§ 66 og 67	31
Øvrige bemærkninger.....	31
Beskyttelse af pressepublikationer med henblik på onlineanvendelse	32
Beskyttelsens omfang	32
Indskrænkninger i eneretten	33
Blogs.....	34
Individuelle brugere.....	34
Hyperlinks	37
Forholdet til ophavsmanden	38
Specifik aftalelicens for pressepublikationer	40
Aftalelicensen generelt	40
Aftalelicensens dækningsområde (omfattede rettigheder)	42
Ophavsretslicensnævnet	44
Øvrige bemærkninger.....	45
Afsenderlandsprincippet for radio- og fjernsynsforetagenders tilknyttede onlinetjenester	45
Øvrige bemærkninger.....	47

Generelle bemærkninger

Oversigt over høringssvarene

En del af de modtagne høringssvar henviser til andre modtagne høringssvar.

TV 2-regionerne tiltræder TV 2's høringssvar.

Dansk Artist Forbund, Dansk Skuespillerforbund, Foreningen af Danske Sceneinstruktører (FDS), Dansk Forfatterforening og Film- Og Tv-Arbejderforeningen (FAF) tilslutter sig høringssvarene fra såvel Samrådet For Ophavsret som Copydan Verdens TV.

Danske Filminstruktører og Animationssammenslutningen ANIS henviser til høringssvaret fra Copydan Verdens TV fsva. § 35 og Samrådet for Ophavsret fsva. art 15. og 17.

Kreativitet & Kommunikation støtter høringssvaret fra Dansk Erhverv, og det samme gør FDA fsva. gennemførelse af bestemmelserne fra DSM-direktivet.

NCB, DJBFA, Musikforlæggerne i Danmark og DPA tilslutter sig Kodas høringssvar.

Forbundet Arkitekter og Designere tilslutter sig UBVAs høringssvar.

Danske Dramatikere bakker op om høringssvarene fra Samrådet for Ophavsret, Copydan Verdens TV og Copydan Arkiv.

DMF bakker op om høringssvarene afgivet af Samrådet for Ophavsret, RettighedsAlliancen og Copydans av-foreninger.

UBVA og Dansk kapelmesterforening støtter Copydan Verdens TV's høringssvar.

Teknisk Landsforbund tilslutter sig Samrådet for Ophavsrets høringssvar.

Generelt om lovforslaget

Samrådet for Ophavsret, Copydan Verdens TV, Copydan Tekst & Node, VISDA, Dansk Journalistforbund, Koda, Musikforlæggerne i Danmark, DJBFA, DPA, NCB, DR, Dansk Industri, Dansk Erhverv, IFPI, Producentforeningen, Producent Rettigheder Danmark, Dansk Artist Forbund, Dansk Skuespillerforbund, Foreningen af Danske Sceneinstruktører (FDS), Dansk Forfatterforening, Danske Skønlitterære Forfattere, Danske Scenografer, Film- Og Tv-Arbejderforeningen (FAF), Danske Filminstruktører, Animationssammenslutningen ANIS, Kreativitet & Kommunikation, Forbundet Arkitekter og Designere, RettighedsAlliancen, Danske Forlag, Danske Dramatikere, DMF, Dansk Filmfotograf Forbund, UBVA, Dansk kapelmesterforening, Teknisk Landsforbund, Danske Medier, Danske Mediedistributører og TDC støtter alle op om lovforslagets mål om at tilpasse ophavsretten og foretage en modernisering set i lyset af udviklingen af digitale teknologier og er overordnet positive i forhold til det samlede lovforslag.

Dansk Forfatterforening, IFPI, Danske Scenografer, DMF, Danske Billedkunstnere, Danske Skønlitterære Forfattere, Film- Og Tv-Arbejderforeningen (FAF), Dansk Filmfotograf Forbund, Dansk Skuespillerforbund, Danske Filminstruktører, Animationssammenslutningen ANIS, Dansk Journalistforbund, Dansk kapelmesterforening, Danske Dramatikere, Dansk Forfatterforening, Danske Scenografer og Advokatrådet byder særligt en modernisering af § 35 velkommen, således at reglerne fremtidssikres og gøres teknologineutrale. IFPI støtter den foreslåede gennemførelse af SatCabII-direktivet og ændringerne af § 35.

Dansk Industri bakker op om ændringen af § 35, der sigter mod at skabe ensartede rammer for rettighedshåndtering på tværs af forskellige former for videreudsendelse af værker, herunder via internettet. Med en sådan teknologineutral regulering (level playing field) kan det sikres, at den teknologiske udvikling og skift i distributionsteknologier ikke indebærer forskellige rammer for rettighedshåndteringer og vederlagsafregninger, hvilket efter Dansk Industris opfattelse er med til at forbedre rammerne for den digital udvikling.

Dansk Forfatterforeningen og TV 2 er enig med Kulturministeriet i, at DSM-direktivets artikel 15-17 bør implementeres så direktivkonformt som muligt.

DR er overordnet positiv i forhold til det samlede lovforslag.

Copydan Verdens TV noterer sig, at kulturministeren med dette lovudkast lever op til udtalelser om, at de internationale tech-virksomheder skal respektere danske regler og danske systemer, og at aftalelicens er et godt og velfungerende system. Formålet med moderniseringen er ikke at lave nye regler for de nye teknologier, men tværtimod at integrere teknologien ind i lovgivningen.

Samrådet for Ophavsret er enig i, at hensigten med lovforslaget er at skabe en mere velfungerende markedsplads for ophavsret og dermed sikre, at rettighedshavernes position over for techgiganterne styrkes, således at der sikres fair vilkår og betaling til rettighedshaverne, når techgiganterne bruger deres indhold på nettet og støtter den direktivnære implementering af DSM-direktivet art. 15 og 17. Samrådet bifalder, at Kulturministeriet indfører en ny specifik aftalelicens for blandt andet techgiganternes brug af pressepublikationer.

Dansk Journalistforbund finder, at bestemmelserne i lovforslaget i overvejende grad lever op til forudsætningerne i direktiverne. For at sikre dette bør det fremgå direkte af lovbemærkningerne, at den trinvis implementering af direktiverne skal ses i en sammenhæng med især ophavsretsdirektivets artikel 18-22 i kapitel 3, der

omhandler autorenes rettigheder, som er en væsentlig forudsætning for de øvrige bestemmelser i eksempelvis artiklerne 15 og 17, som nu implementeres.

Dansk Industri hilser det velkomment, at de kreative branchers ophavsrettigheder med direktivet og med det fremsendte udkast til implementering opnår bedre beskyttelse online.

Kreativitet & Kommunikation finder det helt afgørende, at der er en både fair, lige og mulig konkurrence for erhvervslivet på alle markeder, herunder også det digitale marked, som udvikler sig hurtigt og som ændrer sig ofte.

Danske Dramatikere, UBVA, Producentforeningen, IFPI, Copydan Verdens TV, Samrådet for Ophavsret, Dansk Filmfotografforbund og DR støtter op om de foreslåede ændringer til § 35, som sikrer teknologineutralitet og ligebehandling.

Danske Mediedistributører og TDC finder det grundlæggende positivt, at Kulturministeriet med de foreslåede ændringer ønsker at bidrage til at sikre ensartede konkurrencevilkår for danske og udenlandske aktører på tv-markedet, men finder den foreslåede udvidelse af princippet om direct injection til at omfatte hele § 35-området for svagt belyst og vil opfordre til, at denne ændring genovervejes.

NENT (Nordic Entertainment Group Denmark A/S) konstaterer, at lovforslagets ændringer af § 35 ikke vil have økonomiske konsekvenser for erhvervslivet og er enig i, at det er vigtigt med fremtidssikret og forudsigelig lovgivning, der sikrer lige vilkår. NENT er dog ikke bekendt med problemer i praksis og henviser til, at da vi har tradition for aftalefrihed undrer det umiddelbart, at lovgivning er nødvendig.

MPLC, FDA, Danske Mediedistributører, Netflix, Discovery Networks Denmark og TDC har indvendinger imod de dele af lovforslaget vedrørende den foreslåede § 35, der går videre end implementeringen af direktiver og anbefaler, at bestemmelserne udskilles til behandling i et særskilt spor med yderligere analyse og interessentinddragelse.

Dansk Erhverv påpeger, at det er særdeles u hensigtsmæssigt, at denne høring gennemføres inden for så kort en periode, i en situation hvor lovforslaget er mere vidtgående end en implementering af de to direktiver, og hvor de sidste bilag først modtages otte dage før høringsfristen.

Kulturministeriets bemærkninger

Kulturministeriet konstaterer, at der generelt er opbakning til lovforslaget, hvilket særligt gælder for så vidt angår teknologineutralitet, level playing field for alle aktører på internettet og i forbindelse med videredistribution af ophavsretlig

beskyttet indhold samt den direktivnære implementering af dele af DSM-direktivet.

Henset til, at både SatCabII-direktivet og DSM-direktivet skal være gennemført i dansk ret seneste den 7. juni 2021, og de i lovforslaget selvstændige forslag har tilknytning til de foreslåede bestemmelser, fastholder Kulturministeriet det foreslåede lovforslag i sin helhed.

Implementering af SatCabII-direktivet

Samrådet for Ophavsret støtter forslaget til implementering af SatCabII-direktivet. Copydan Verdens TV angiver, at forslaget til § 35, stk. 1 og 3, synes at være en korrekt og dækkende implementering af direktivets art. 4-7. FDA bemærker, at det ikke ses af forslaget, at 'trådløst' ønskes fjernet i § 35, stk. 2, og opfordrer til Kulturministeriets stillingtagen.

Kulturministeriets bemærkninger

Kulturministeriet konstaterer, at der er støtte til den foreslåede gennemførelse af SatCabII-direktivet, og der alene er udtrykt ønske om præciseringer i bemærkningerne til lovforslaget.

Repræsentation på baggrund af en vederlagsret

Samrådet for Ophavsret er enig i lovbemærkningerne om, at der i aftalelicenssystemet ikke sondres mellem vederlagsrettigheder og enerettigheder. Det er af stor betydning at få præciseret, at også en vederlagsret kan gøres gældende over for tredjemand, altså brugeren. Dette er efter Samrådets opfattelse allerede gældende ret, men det er centralt at få det præciseret i lovbemærkningerne.

Copydan Verdens TV, Danske Dramatikere og Producentrettigheder Danmark kan bekræfte lovbemærkningerne om, at der i aftalelicenssystemet ikke sondres mellem vederlagsrettigheder og enerettigheder. Copydan Verdens TV opfordrer til, at der gennemføres en opdateret repræsentationsregel, som bl.a. sikrer, at det er den mest repræsentative rettighedshaverorganisation, som kan indgå aftaler med aftalelicensvirkning. Danske Dramatikere bemærker, at de vil være tilfredse med en vederlagsret, hvis denne er tilstrækkelig til at opnå repræsentativitet og kan gøres gældende over for brugerne.

TV 2 opfatter det i mange henseender praktisk, at vederlagsrettigheder ligestilles med egentlige enerettigheder i relation til repræsentativitet, men bør ikke kunne føre til en begrænsning i udnyttelse. Dette bør dog føre til, at Ophavsretslicensnævnet for alle de nævnte udnyttelser i § 35 kan udstede

tilladelser, dog ikke ift. radio- og fjernsynsvirksomhederne. Det foreslås i forlængelse heraf, at direct injection bør medføre tvungen kollektiv forvaltning.

Kulturministeriets bemærkninger

Kulturministeriet konstaterer, at der generelt er støtte til lovforslagets bemærkninger om repræsentation ift. vederlagsrettigheder.

For så vidt angår forslaget om en ny repræsentationsregel finder Kulturministeriet, at den forestående gennemførelse af artikel 12 i DSM-direktivet vil give anledning til at vurdere dette ønske. I forlængelse af dette bemærkes det, at DSM-direktivets artikel 12 indebærer, at aftalelicenser på områder, hvor der ikke findes hjemmel til undtagelser eller obligatorisk kollektiv forvaltning efter EU-retten, skal indeholde mulighed for opt-out. På denne baggrund vil det ikke være muligt med en model, hvor Ophavsretslicensnævnet kan meddele samtykke.

Selvstændige streamingtjenester

Copydan Verdens TV bemærker, at en specifik aftalelicensbestemmelse skaber større gennemsigtighed for både rettighedshavere og brugere. Yderligere taler den teknologiske udvikling for at sidestille streamingtjenester med flow-tv ud fra det generelle hensyn til teknologineutralitet. Copydan Verdens TV bemærker, at 2017 "Udvalget om finansiering af dansk digital indholdsproduktion", stillede et tilsvarende forslag, som foreslået i lovforslagets nr. 5 og angiver, at dette bør anføres i bemærkningerne. Copydan foreslår i lighed med udvalget, at ordene "i samme tidsrum" bør udgå af stk. 5, så der opnås fuld ligestilling med stk. 4.

Samrådet for Ophavsret bemærker, at en udvidelse af § 35, stk. 5, vil betyde, at alle streamingtjenester vil blive omfattet af de samme aftalelicensstrukturer, som bl.a. nationale broadcastere, dvs. at streamingtjenesterne sidestilles med broadcasterne, som dels vil styrke DR og TV 2 over for disse tjenester, dels vil stemme overens med generelle politiske målsætninger. Samrådet støtter forslaget til modernisering af § 35, stk. 5.

FDA opfordrer Kulturministeriet til at komme med yderligere forklaring vedrørende de foreslåede ændringers betydning, herunder hvem og hvad der omfattes af de foreslåede ændringer.

TV 2 anser ikke behovet for ændringen dokumenteret. TV 2 vil derfor fraråde at ændre ordlyden, så den fremadrettet omfatter "gengivelser", før der har vist sig et behov for en kollektiv klarering af en sådan udnyttelse og er bekymret for, at en udvidelse af bestemmelsens anvendelsesområde reelt kommer til at gribe ind i aftaleforhandlingen.

DR finder, at der er behov for i lovbemærkningerne at præcisere, at tredjemands tilrådighedsstillelse af on demand tilbud fra et radio- og fjernsynsforetagende efter stk. 5 fortsat normalt skal ske på samme måde som radio- og fjernsynsforetagenders tilrådighedsstillelse. Der bør efter DR's opfattelse ikke være

tale om en ændring i relation til det anførte i bemærkningerne til den nugældende ophavsretslovs § 35, stk. 5, om radio- og fjernsynsforetagenders on demand-tilbud. Copydan Verdens TV bemærker, at dette allerede følger af § 35, stk. 6, men støtter op om, at 2014-bemærkningerne er gældende. Koda bemærker ligeledes at det bør tydeliggøres, at 2014-bemærkningerne fortsat er gældende med de ændringer, der naturligt følger af forslaget til ændret § 35, stk. 1. Navnlige ønsker Koda dette afsnit af 2014-forarbejderne gentaget i lovens bemærkninger til § 35, stk. 5: ”Der er ikke tiltænkt nogen ændring i måden, som rettighederne forvaltes på, når der er tale om gengivelse af indholdet i radio- og tv-udsendelser. Eksempelvis vil Koda og Gramex fortsat selv indhente vederlag for musik i butikker mv.” Den praktiske relevans heraf er, at Koda i dag også på egen hånd licenserer på alle områder.

Koda finder endvidere, at det bør fremgå af forslaget, at eksemplar fremstilling i forbindelse med gengivelse efter forslaget til § 35, stk. 5, også vil omfatte de værker, som et radio- og fjernsynsforetagende til brug for sine egne udsendelser har optaget uden særskilt tilladelse med hjemmel i ophavsretslovens § 31, stk. 1, 1. pkt., om efemere optagelser.

MPLC angiver, at udvidelse af ophavsretslovens § 35, stk. 5, med tilføjelse af såkaldte ”accessoriske udnyttelsesformer” vil blive omfattet af Copydans kollektive forvaltning. MPLC har på denne baggrund indvendinger mod udvidelsen af ophavsretslovens § 35, stk. 5, til at omfatte kollektiv forvaltning af offentlig fremførelse og ønsker uddybet, hvad udvidelsen omfatter og bemærker, at der kan være praktiske udfordringer med at nedlægge forbud ift. aftalelicens.

Kulturministeriets bemærkninger

Kulturministeriet noterer sig, at ordene ”i samme tidsrum” ikke er indeholdt i rapporten fra 2017 udarbejdet af ”Udvalget om finansiering af dansk digital indholdsproduktion”, som forslaget til dels bygger på, men finder, at ændringen er af så substantiel karakter, at dette kræver en reel behandling, hvorfor Kulturministeriet ikke vil ændre i det nuværende lovforslag. Der vil være mulighed for at kigge på dette i den forestående ændring af ophavsretsloven i forbindelse med gennemførelse af de resterende dele af DSM-direktivet. På baggrund af Copydan Verdens TV’s hørings svar indsættes en bemærkning om udvalgets arbejde i lovforslaget.

Formålet med forslaget til ændring af ophavsretslovens § 35, stk. 5, er, at ligestille broadcastere og selvstændige streamingtjenester, således at klareringssystemet i form af aftalelicensen i § 35 kan finde anvendelse, når streamingtjenester videredistribueres af andre. Der er ikke tiltænkt yderligere ændring i forbindelse med lovforslaget end de, som er en naturlig følge af ændringerne. På denne baggrund tilføjes i lovbemærkningerne en angivelse af, at der ikke med forslaget er tiltænkt ændringer i relation til bemærkninger fra 2014-lovforslaget i relation til

måden, som rettighederne forvaltes på, når der er tale om gengivelse af indholdet i radio- og tv-udsendelser.

Herudover foreslås følgende tilføjet i bemærkningerne til den foreslåede § 35, stk. 5:

"Den nye formulering indebærer endvidere, at gengivelsen af on demand-tilbuddet ikke rent teknisk behøver foregå "på samme måde". Det er dog i relation til radio- og fjernsynsforetagenders on demand-tilbud forsat hensigten, at det normalt er hele on demand-tilbuddet, som skal gengives i tredjemands tjeneste (eksempelvis ved spejling). Det vil imidlertid være op til det enkelte radio- og fjernsynsforetagende at bestemme, hvorvidt det er hele on demand tilbuddet, som skal gengives i tredjemands tjeneste, eller om det kan være dele heraf. Bestemmelsen vil således ikke give hjemmel til, at en tredjemand uden aftale selv vil kunne vælge mellem de on demand tilbud, som radio- og fjernsynsforetagendet stiller til rådighed on demand

I overensstemmelse med 2014-bemærkningerne er der ikke tiltænkt nogen ændring i måden, som rettighederne forvaltes på, når der er tale om gengivelse af indholdet i radio- og tv-udsendelser. Eksempelvis vil Koda og Gramex fortsat selv indhente vederlag for musik i butikker m.v."

Det bemærkes, at der ikke med forslaget er tiltænkt ændringer i samspillet mellem aftalelicensen i § 35 og reguleringen af efemære optagelser i § 31.

I forhold til udvidelsens accessoriske område er følgende specificeret i lovforslagets bemærkninger:

"Brugen af begrebet "gengivelse" bevirker, at der for de omfattede værker gives de samme klareringsmæssige muligheder for accessoriske udnyttelsesformer, som findes i den gældende § 35, stk. 4, for så vidt angår udsendte værker. Som eksempler på omfattede udnyttelser kan nævnes:

- *Offentlig fremførelse i butikker, restauranter og andre offentligt tilgængelige lokaler*
- *Tv- og andre indholdsdistributørers tjenester/medvirken til eksemplar fremstilling, f.eks. i forbindelse med offline-funktioner*
- *Tv-distributørers udbud af generede kanaler baseret på et on demand udbud fra f.eks. et tv-foretagende, der ikke selv foretager traditionel udsendelse."*

Udvidelse af princippet om "direct injection"

Copydan Verdens TV, DR, IFPI, UBVA, Danske Dramatikere,

Producentforeningen og Samrådet for Ophavsret støtter lovbemærkninger om direct injection-princippet. Copydan Verdens TV bekræfter, at den foreslåede implementering af direct injection ikke kan formodes at indebære ændringer i det nuværende vederlagsniveau for de eksisterende aktører på markedet.

Danske Mediedistributører bemærker, at de ikke har oplevet vanskeligheder med at opnå rettighedsmæssige aftaler om distribution af tjenester af denne karakter

og ønsker uddybet, at der ikke med forslaget er tiltænkt nogle ændringer i vederlagsniveauet for eksisterende aktører på markedet.

Danske Mediedistributører og TDC finder den foreslåede udvidelse af princippet om direct injection til at omfatte hele § 35- området for svagt belyst og opfordrer til, at denne ændring genovervejes. FDA og Discovery Networks Danmark ønsker ligeledes forslaget yderligere belyst.

TV2 understreger, at udgangspunktet for overdragelse af rettigheder er de konkrete aftaler, mens kollektiv klarering er et hensigtsmæssigt supplement. TV 2 anerkender behovet for justeringen, men understreger vigtigheden af afgrænsning af kommercielle udnyttelser, der kan sammenlignes med distributionsforhold fra de øvrige kommercielle dispositioner. TV 2 foreslår, at det "distributionslignende forhold" skal udgøre et selvstændigt økonomisk bæredygtigt forretningsområde og ikke accessorisk, og at den nye aktørs kommercielle relation til slutbrugerne skal bestå i at styre den fortløbende adgang til indholdet fra indholdsudbyderne. I den forbindelse forekommer det ifølge TV2 uklart, hvad der menes med et "*indirekte abonnement*" og udtryk som "*blikfang foran en betalingsmur*". Dette må forudsætte, at det er reklame, som ikke er placeret af indholdsudbyderen. TV 2 angiver, at "*primære*" aktivitet bør defineres, så udnyttelser foretaget af indholdsudbyderne ikke omfattes og understreger vigtigheden af, at rettighederne kan erhverves af indholdsudbyderen. Det foreslås at udskifte ordene "*indledende betaling*" med f.eks. "*den oprindelige betaling*", så det ikke signalerer, at der nødvendigvis er yderligere betaling. TV 2 bemærker, at ændringen medfører en forventning hos de danske rettighedshavere om, at princippet også nyder beskyttelse i aftalerne om tilblivelse af dansk indhold, og dermed får udvidelsen også betydning for de streamingtjenester, der indeholder dansk indhold. TV 2 angiver, at såfremt *direct injection*-princippet udvides, er der kun én ophavsretlig relevant handling, og den foretages af indholdsudbyderen, hvilket rejser et problem i relation til ansvaret for evt. manglende klarering. TV 2 bemærker, at der kan være behov for, at onlinetjenester tildeles en selvstændig beskyttelse i lighed med den, der følger af § 69 for radiofonier. Konsekvenserne af at udvide principperne om *direct injection* til hele § 35's område forekommer generelt uklare, mener TV 2.

Netflix gør opmærksom på, at udtrykket "onlinetjenester" benyttes parallelt med radio- og fjernsynsforetagender (afsnit 3.2.3), men også i forbindelse med direct injection bruges udtrykket til at henviser til distributionsplatforme, hvilket står i modsætning til de forventede "eksisterende aktører på markedet" for hvilke, der ikke er tiltænkt ændringer i vederlagsniveauet. Netflix anmoder om yderligere klarhed.

MPA, HBO, Discovery Networks Danmark, Danske Medie Distributører og Netflix angiver, at den foreslåede udvidelse af princippet om "direct injection" forsøger at løse et problem, som ikke eksisterer, og det vil kunne skabe udfordringer ift. aftaler med udøvende kunstnere, hvor det i dag er muligt at indgå aftale. MPA, HBO og

Netflix angiver, at ændringerne kan gøre det mindre attraktivt at investere i dansk indhold.

Discovery Networks Denmark angiver, at forholdet til EU-retten bør belyses. Netflix og HBO angiver, at forslagene, der relaterer sig til direct injection, truer med at fordreje de etablerede opfattelser af ophavsret og stemmer ikke overens med tretrinssystemet.

MPA, Netflix og HBO angiver, at den foreslåede udvidelse af princippet om "direct injection" ikke er inden for "veldefinerede anvendelsesområder", som angivet i DSM-direktivets artikel 12. MPA angiver, at aftalelicens i forbindelse med SVOD vil medføre en uacceptabel begrænsning af udøvelsen af enerettigheder i strid med tretrinssystemet.

MPA, Netflix, Discovery Networks Denmark og HBO tilkendegiver, at aftalelicens på § 35's område må forudsætte en ophavsretlig relevant handling. Netflix angiver, at udvidelsen vil medføre en form for obligatorisk kollektiv rettighedsforvaltning på tilgængeliggørelsesretten i strid med tretrinssystemet og være i strid med den normale udnyttelse af rettigheder til skade for rettighedshavernes legitime interesser.

Discovery Networks Denmark angiver, at det er af afgørende betydning, at forslaget ikke påvirker vederlagsstrukturen og etablerede vederlagsniveauer, som har været velfungerende gennem en årrække. Det er for Discovery særdeles vigtigt, at andre bemærkninger i lovforslaget ikke kan føre til tvivl om rækkevidden af ovennævnte. Derfor foreslår Discovery, at følgende sætning udgår af lovforslaget: "[B]etalingen til rettighedshaverne skal tage hensyn til deres respektive udnyttelse af værkerne." Det bør stå klart i lovforslaget som helhed, at lovændringen ikke i sig selv kan bruges som argument for at øge vederlaget over for tv-selskaberne for fremtiden.

MPA nævner, at i betragtning af den grad af usikkerhed, som de foreslåede ændringer skaber, opfordres ministeriet til at overveje, om Ophavsretslicensnævnet sikrer tilstrækkelig retssikkerhed sammenlignet med en formel retslig beslutningsproces.

MPA, Netflix og HBO er af den opfattelse, at broadcastere og SVOD-tjenester (selvstændige streamingtjenester) ikke kan sidestilles, da disse fungerer på basis af helt forskellige kommercielle realiteter, tekniske krav og ikke benytter direct injection, som beskrevet i SatCabII direktivet og EU-Domstolens afgørelse SBS Belgien, C-125/14.

HBO og Netflix gør opmærksom på, at forslaget ikke ligestiller broadcaster og selvstændige streamingtjenester som følge af, at broadcastere har en signalret, som streamingtjenesterne ikke har.

Kulturministeriets bemærkninger:

Det er Kulturministeriets vurdering, at princippet om direct injection fra artikel 8 i SatCabII-direktivet kan udvides til hele § 35's område. Når der ikke forekommer grænseoverskridende brug, er det således Kulturministeriets vurdering, at satellit- og kabeldirektivet ikke begrænser national regulering og § 35 indeholder allerede elementer af national regulering. I den forbindelse bemærkes, at satellit- og kabeldirektivets artikel 13 indeholder hjemmel til at lave regler om den kollektive ordning på området, der bl.a. ligger til grund for Ophavsretslicensnævnets kompetence til at meddele samtykke ift. § 35, stk. 1. Ift. "direct injection"-princippet i SatCab II fremgår følgende ligeledes af betragtning nr. 20:

"Medlemsstaterne bør fortsat på nationalt plan frit kunne fastsætte ordningerne for at opnå tilladelse til en sådan enkelt overføring til almenheden, herunder de relevante betalinger til de berørte rettighedshavere, under hensyntagen til TV- eller radioselskabets og signaldistributørens respektive udnyttelse af værkerne og de andre beskyttede frembringelser i forbindelse med den enkelte overføring til almenheden.", mens det oprindelige Satellit og kabeldirektivets art. 13 angiver, *"at direktivet ikke griber ind i medlemsstaternes retsfor skrifter vedrørende forvaltningsselskabers virksomhed."* Det bemærkes i den forbindelse, at det er klareringsværktøjet som udvides i § 35, mens det er de bagvedliggende kontrakter, som er afgørende for, om der skal ske klarering.

Men henblik på at imødegå tech-giganter indtræden på det danske marked og sikre level playing field uanset teknologi ved distributionslignende forhold foreslås det, at princippet om de to økonomier fra direct injection generelt finder anvendelse på § 35's område. Kulturministeriet bemærker, at radio- og fjernsynsforetagenders og streamingtjenesters egne og erhvervede rettigheder ikke er omfattet af aftalelicensen på § 35's område.

Forslaget til udvidelse af princippet om "direct injection" medfører, at der tages hensyn til de involverede økonomier ved distributionslignende forhold og har til formål at fremtidssikre det velfungerende danske aftalelicenssystem på retransmissionsområdet. Bestemmelsen tilpasses den teknologiske udvikling og gøres mere teknologineutral, da en distributør ikke nødvendigvis længere er ejer eller bruger af en teknisk infrastruktur. Hensigten er således at sikre, at der ikke løbende skal laves løsninger for hvert nye trin i den teknologiske udvikling. Bestemmelsen vil ikke have betydning for den oprindelige indholdsudbyder, og der kan fortsat klareres rettigheder i de oprindelige aftaler med rettighedshaverne til evt. tredjemandsbrug. Behovet for klarering viger således for bagvedliggende kontrakter, hvorefter der ikke er et klareringsbehov ved efterfølgende tredjemandsudnyttelse. Bestemmelsen sikrer derimod, at i tilfælde af, at der måtte være tilbageholdt rettigheder, f.eks. en vederlagsret, så vil dette kunne klareres ved brug af det eksisterende system. Det er som nævnt i lovbemærkningerne ikke hensigten, at vederlagsniveauet ændres for eksisterende aktører på markedet.

Princippet om direct injection og de to økonomier vil finde anvendelse på § 35's område og ikke kun public service området. Det bemærkes i den forbindelse, at anvendelsen forudsætter, at der foreligger et klareringsbehov som følge af de oprindelige kontrakter, hvorfor bestemmelsen må forventes at få væsentligst betydning for dansk indhold. Public service kanaler og -tjenester står for langt størstedelen af danskernes medieforbrug, mens andre onlinetjenester har begrænset dansk indhold, hvorfor angivelsen i udkastet til lovbemærkninger om, at princippet forventes navnlig at få betydning i forhold udenlandske tech-virksomheder, der udbyder tv-produkter m.v., der indeholder danske public service onlinetjenester, anses for dækkende. Klareringsbehovet vil være forskelligt for forskellige tjenester, hvilket kan håndteres i de underliggende kontrakter.

Bestemmelsen indeholder afgrænsninger ift. distributionslignende situationer, herunder at det vedrører en flerhed af tv-kanaler og/eller onlinetjenester. Det bemærkes i den forbindelse, at en situation, hvor tredjemands handlinger består af rent tekniske ydelser, og der ikke sker nogen ny forretningsmæssig udnyttelse af det pågældende indhold, eksempelvis ikke omfattes.

Kulturministeriet vil på baggrund af høringssvaret fra TV 2 ændre formulering fra "indledende" betaling til "oprindelige" betaling.

Af SatCabII-direktivets betragtning nr. 20 fremgår det, at man skal "*indhente tilladelse fra rettighedshaverne for deres specifikke bidrag til den enkelte overføring til almenheden*" og "*deltagelse i denne enkelte overføring til almenheden bør ikke give anledning til, at TV- eller radioselskabet og signaldistributøren gøres fælles ansvarlige for denne overføring til almenheden*". Den oprindelige indholdsudbyder bliver således ikke ansvarlig for efterfølgende distributionslignende forhold omfattet af princippet.

Det er Kulturministeriets vurdering, at aftalelicensbestemmelserne i § 35 udgør et *veldefineret anvendelsesområde* som beskrevet i DSM-direktivets artikel 12. Fsva. tre-trins-testen i Infosoc-direktivets art. 5, stk. 5, bemærkes det, at udvidelsen af princippet om direct injection, herunder princippet om de to økonomier, og klareringsværktøjet i § 35 ikke udgør en undtagelse eller indskrænkning til ophavsretten.

I forlængelse af ovenstående bemærkes det, at bestemmelsen i § 35 alene finder anvendelse på tredjemandsbrug og således ikke på den oprindelige indholdsudbyder og dennes primære brug. Dette er ligeledes forsøgt tydeliggjort ved angivelse af, at download af en app og efterfølgende direkte adgang fra forbrugerne til indholdsudbyderne ikke er omfattet. Den i lovbemærkningerne beskrevne brug er således knyttet op på tredjemand – herunder tilføjelse af reklamer. Det bemærkes, at følgende fremgår af lovforslaget: "*Virksomheder, der laver selvstændig forretning med et udbud af indhold, der gøres tilgængeligt fra en flerhed af tv-kanaler og/eller onlinetjenester (således at der er to selvstændige økonomier)*". Det forudsættes således i bemærkningerne, at distributionen er et

selvstændigt forretningsområde, men ikke at dette er bæredygtigt – i forhold til klarering af udestående rettigheder – som følge af bagvedliggende kontrakter – vil spørgsmålet bæredygtighed imidlertid ikke være afgørende.

Kulturministeriet noterer sig kommentarerne om Ophavsretslicensnævnet, men finder ikke anledning til at ændre nævnets sagsgange og kompetencer i dette lovforslag.

Udbydere af onlineindholdsdelingstjenesters anvendelse af beskyttet indhold

Generelt

Samrådet for Ophavsret, DMF, Advokatrådet, VISDA, Danske Dramatikere Copydan Tekst & Node, STM, IFPI støtter den direktivnære implementering og bemærker, at det er helt afgørende, at denne tilgang fastholdes. Samrådet for Ophavsret og DMF angiver, at det må fastholdes, at art. 17 i sin endelige udformning rummer en nøje afstemt og grundigt drøftet balance mellem hensynet til rettighedshavernes interesser og hensynet til brugernes ytringsfrihed – en balance, der bør videreføres i dansk ret.

DR finder det overordnet positivt, at indholdsdelingstjenesternes ophavsretlige ansvar tydeliggøres og beskrives nærmere i loven.

Dansk Erhverv tilkendegiver, at det er vigtigt, at der er fair og lige konkurrence for erhvervslivet, også på de markeder hvor onlineindholdsdelingstjenester spiller en central rolle. Samtidig er det vigtigt, at både forbrugere, erhvervsliv og samfundet høster gevinsterne ved digitalisering og digitale tjenester. Overordnet set er det Dansk Erhvervs vurdering, at lovforslaget afspejler intentionerne i artikel 17 i DSM-direktivet. En tekstnær gennemførelse af artikel 17 er vigtig, fordi den sikrer, at formålet med artiklen holdes i fokus.

Dansk Forfatterforening gør generelt opmærksom på, at indførelsen af mekanismerne i art. 17 er afgørende for udviklingen af et bæredygtigt marked for digitalt indhold og bemærker med tilfredshed, at det understreges i bemærkningerne, at det er onlineindholdsdelingstjenesterne, der har ansvaret, hvis en domstol kommer frem til, at brugen af indholdet var ulovligt.

Danske Dramatikere og Dansk Journalistforbund opfordrer Kulturministeriet til at arbejde for anvendelse af aftalelicens i forbindelse med klarering af rettigheder i onlineindholdsdelingstjenester.

Copydan Tekst & Nodes opfattelse er, at det i overensstemmelse med EU-Domstolens praksis om lovvalget ved internettransmissioner bør være dansk lovvalg både i forhold til upload af materiale foretaget af brugere, der befinder sig i

Danmark (oprindelseslandet), og i forhold til besøg på platformen foretaget af slutbrugere, der befinder sig i Danmark (modtagerlandet),

Dansk Erhverv og Kreativitet og Kommunikation betoner vigtigheden af proportionalitet, således at de erhvervsdrivende ikke pålægges unødige omkostninger m.v.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen ønsker en nærmere beskrivelse af, hvorvidt bestemmelsen finder anvendelse, hvis der er tale om, at rettighedshaveren selv lægger materiale op, og dette efterfølgende deles samt kriterierne for fastsættelse af ”passende vederlag” og sluttelig Ophavsretslicensnævnet kompetencer og kriterier for dets vurdering.

NENT bifalder, at onlineindholdsdelingstjenester gøres ansvarlige for det indhold, som brugerne uploader til platformene. Det er afgørende for økonomien i det kreative økosystem at brug af andres indhold skal være lovlig og kræver samtykke/betaling.

IT-Politisk Forening anbefaler, at Kulturministeriet udskyder implementering af artikel 17 (den foreslåede § 52 e i ophavsretsloven) til folketingsåret 2021/22. Det anføres, at det er vigtigt, at artikel 17 implementeres på en sådan måde, at risikoen for automatisk blokering af lovlige værker begrænses og finder den direktivnære implementering problematisk, da de forskellige modstridende hensyn skal afvejes.

UBVA tilkendegiver, at forslaget lægger sig tæt op ad direktivet, og at man nu tager de første skridt i opgøret med tech-giganternes negligering af ophavsmændenes rettigheder. Det anføres, at et punkt, hvor det er nødvendigt med en præcisering, er definitionen af en onlineindholdsdelingstjeneste i § 52 e, stk. 1, hvor det bør medtages, at definitionen kun vedrører den pågældende paragraf og ikke generelt.

Danske Scenografer mener, at implementeringen er loyal i forhold til DSM-direktivets art. 17.

Dansk Industri angiver, at forslaget til implementering af artikel 17 afspejler intentionerne i direktivet. DI hilser implementeringens bestræbelser på at sikre fair og lige konkurrencevilkår på markedet for rettigheder online velkommen.

Danske Forlag anfører, at DSM-direktivets art. 17 om ansvar for onlineplatforme er vigtigt for litteraturen. Danske Forlag bakker op om den direktivnære tilgang i lovudkastet.

Danske Medier gør gældende, at bestemmelsen i direktivets artikel 17 vedrører *alle* ophavsretligt beskyttede værker og andre frembringelser, der uploades af brugerne, herunder den nye udgiverrettighed i artikel 15. Direktivets artikel 17 kvalificerer ikke nærmere, hvilke værker og andre frembringelser bestemmelsen

omfatter og må derfor forstås således, at alt ophavsretligt beskyttet materiale er omfattet af bestemmelsen.

Copydan Tekst & Node bemærker, at der i forslaget til § 52 e ikke er en henvisning til forslaget til § 52 c (om pressepublikationer).

Kulturministeriets bemærkninger

Kulturministeriet konstaterer, at der overordnet set er støtte til den direktivnære implementering af DSM-direktivets artikel 17 og gennemførelse af bestemmelsens formål om at sikre fair og lige vilkår for brug af rettigheder på nettet.

I forhold til de omfattede rettighedshavere angiver artikel 17, stk. 1, i DSM-direktivet følgende: *"Medlemsstaterne fastsætter, at en udbyder af onlineindholdsdelingstjenester foretager en overføring til almenheden eller tilrådighedsstillelse for almenheden med henblik på dette direktiv, når den pågældende giver offentlig adgang til ophavsretligt beskyttede værker eller andre beskyttede frembringelser, der uploades af brugerne. En udbyder af onlineindholdsdelingstjenester skal derfor indhente tilladelse fra de i artikel 3, stk. 1 og 2, i direktiv 2001/29/EF omhandlede rettighedshavere, f.eks. ved at indgå en licensaftale, med henblik på at overføre værker eller andre frembringelser til almenheden eller stille dem til rådighed for almenheden."*

Bestemmelsen henviser til ophavsretligt beskyttede værker generelt og andre beskyttede frembringelse. Bestemmelsen henviser ligeledes til de i Infosoc-direktivet artikel 3, stk. 1 og 2, omfattede rettighedshavere ift. aftaleindgåelse. Artikel 3, stk. 1 og 2, i Infosoc-direktivet vedrører eneret til overføring af værker til almenheden og retten til tilrådighedsstillelse for almenheden af andre frembringelser. Henvisningen til art. 3, stk. 1 og 2, i Infosoc-direktivet kan imidlertid efter Kulturministeriets vurdering ikke opfattes som en udtømmende oplystning af rettighedssubjekter ift. artikel 17. I dansk ret er retten til overføring af værker til almenheden og retten til tilrådighedsstillelse for almenheden ligeledes en eneret, som tilkommer f.eks. fremstillere af fotografiske billeder, jf. § 70 i ophavsretsloven. Da artikel 17, stk. 1, henviser til, at *"onlineindholdsdelingstjenester foretager en overføring til almenheden eller tilrådighedsstillelse for almenheden"* vil rettigheder, der tilkommer fremstillere af fotografiske billeder, jf. ophavsretslovens § 70, ligeledes omfattes af bestemmelsen. Den nye ret, som tilkommer udgivere af pressepublikationer efter artikel 15, henviser også til eneretten som beskrevet i art. 2 og 3, stk. 2, i Infosoc-direktivet – dvs. overføring til almenheden eller tilrådighedsstillelse for almenheden. Presseudgivere må således også være rettighedssubjekt i forhold til artikel 17 i DSM-direktivet, som gennemføres ved forslag til § 52 e i ophavsretsloven. I forlængelse af dette angives følgende i DSM-direktivets betragtning nr. 64: *"Udbydere af onlineindholdsdelingstjenester bør følgelig indhente tilladelse, herunder via en licensaftale, fra de relevante rettighedshavere"*. De relevante

rettighedshavere må forstås som de rettighedshavere, som har en eneret til overføring til almenheden eller tilrådighedsstillelse for almenheden.

På den baggrund tilføjes i den foreslåede § 52 e, stk. en henvisning til beskyttelsen af pressepublikationer i den foreslåede § 52 c, således, at onlineindholdsdelingstjenesten har et ansvar for dens kommercielle brug af pressepublikationer jf. den foreslåede § 52 e. I den forbindelse henvises til Kulturministeriets bemærkninger vedrørende den foreslåede § 52 c, som ændrer placering til § 69a, hvorefter bestemmelsen er omfattet af opstillingen af nærtstående rettigheder i den foreslåede § 52 e, stk. 1, 2, 6, 8, 9 og 10 (nu § 52 c, stk. 1, 2, 6, 8, 9 og 10).

§ 52 e, stk. 1 - definitionen af en onlineindholdsdelingstjeneste

Dansk Erhverv støtter, at lovændringen ikke omfatter digitale platformstjenester, som ikke har en forretningsmodel, der er baseret på at udbyde større mængder ophavsretligt beskyttet materiale, således at f.eks. crowdfunding-platformer, encyklopædier eller online markedspladser, der primært handler med fysiske varer, ikke omfattes.

Samrådet for ophavsret og Koda støtter forslaget til § 52 e, stk. 1, med dertilhørende bemærkninger.

IFPI støtter forslaget til en definition af ”udbydere af onlineindholdsdelingstjenester”, men ønsker præciseret, at betragtning nr. 62 udelukkende er en beskrivelse af baggrunden for bestemmelsen, således at det ikke er en forudsætning, at tjenesten spille en vigtig rolle på markedet for onlineindhold ved at konkurrere med andre onlinetjenester såsom online lyd- og videostreamingtjenester om det samme publikum.

RettighedsAlliancen, IFPI, Producentforeningen, Producentrettigheder Danmark og STM angiver, at det bør præciseres i bemærkningerne, at pirattjenester godt kan være omfattet af definitionen, men at de ikke vil kunne anvende ansvarsbegrænsningen i forslaget til § 52 e, stk. 4. Dette følger udtrykkeligt af sidste sætning i direktivets betragtning 62.

Facebook anfører, at direktivet ikke benytter betegnelsen “med det formål at opnå direkte eller indirekte profit,” men “med profitskabende formål.”

Facebook, Twitter og Communia anbefaler, at definitionen snævres ind med yderligere elementer fra betragtning nr. 62 og 63. Twitter og Google foreslår, at det gøres klart, at kun tjenester, hvis hovedformål er at lagre og give almenheden adgang til en stor mængde af andre rettighedshaveres ophavsretligt beskyttede materiale, som uploades af brugere, og som konkurrerer direkte med licenserede indholdstjenester om det samme publikum, er omfattet. Twitter anbefaler også, at det udtrykkeligt angives i forarbejderne, at de relevante rettighedshavere i henhold til § 52 e er de rettighedshavere, der henvises til i artikel 3, stk. 1 og 2, i Infosoc-direktivet og således ikke den nye kategori af rettighedshavere, i

direktivets artikel 15. Google angiver, at bemærkningen "den faktiske brug af tjenesten er afgørende og ikke tjenestens selverklærede formål" modsiger direktivet, der henviser til: "Visse informationssamfundstjenester er som en del af deres normale anvendelse designet til at give almenheden adgang m.v." (betragtning 62). Google bemærker ligeledes, at det skal gøres klart, at det indhold, der er omfattet, er det, der typisk uploades til platformen, men ikke alt indhold.

Kulturministeriets bemærkninger

Kulturministeriet noterer sig bemærkningerne fra RettighedsAlliancen, IFPI, Producentforeningen, Producentrettigheder Danmark og STM og foretager præciseringer i bemærkningerne til § 52 e, således at det fremgår, at pirattjenester ikke kan anvende ansvarsfritagelsen i § 52 e, stk. 4.

Af betragtning nr. 62 fremgår følgende: "*Definitionen af en udbyder af onlineindholdsdelingstjenester fastlagt i dette direktiv bør kun omfatte onlinetjenester, der spiller en vigtig rolle på markedet for onlineindhold ved at konkurrere med andre onlinetjenester såsom online lyd- og videostreamingtjenester om det samme publikum*". Det er Kulturministeriets vurdering, at betragtning nr. 62 i DSM-direktivet indeholder et vigtigt bidrag til fastlæggelse af hvilke tjenester, der omfattes af definitionen i § 52 e (og artikel 17).

Det er i de specielle bemærkninger angivet, at det er en konkret vurdering, om en onlineindholdstjeneste lagrer og giver adgang til store mængder af beskyttet indhold. Det bemærkes ligeledes, at lovforslagets bemærkninger gengiver dele af betragtning nr. 62 fra DSM-direktivet, herunder "*direkte eller indirekte opnå fortjeneste*" som i forslaget er beskrevet "*med det formål at opnå direkte eller indirekte profit*".

§ 52 e, stk. 3 - onlineindholdsdelingstjenestens brugere

Betydelige indtægter

Koda og Samrådet for Ophavsret angiver, at det skal fastholdes i forslaget, at undtagelsen for "betydelige indtægter" gælder for alle indtægter, der er en følge af aktiviteten. Koda og Samrådet for Ophavsret foreslår, at det i bemærkningerne tilføjes, at begrebet "kommercielt øjemed" skal forstås i overensstemmelse med Markedsføringslovens anvendelsesområde og omfatte f.eks. statsvirksomheder, public service-aktører og andre støttede aktiviteter, der ikke drives med overskud for øje.

RettighedsAlliancen påpeger, at det er påkrævet præcisering, når forslaget i § 52 e, stk. 3, med hensyn til hvorvidt brugerindhold kun generer små eller ubetydelige indtægter, pålægger onlineindholdsdelingstjenesten bevisbyrden for at give indsigt. TV 2 er enig i, at tjenesteudbyderen bør give rettighedshaverne denne indsigt, idet det reelt kun er tjenesteudbyderen, der besidder disse oplysninger, men ønsker klarhed over, hvilket grundlag dette hviler på.

Google bemærker at lovforslaget på samme måde som direktivet fastholder muligheden for, at rettighedshavere og tjenesten kan aftale, at tilladelser kan

omfatte bredere forhold end dem, der er fastsat i § 52 e, stk. 3. TV 2 mener, at denne aftaleretlige frihed til at udvide omfanget af tilladelsens rettighedssubjekter med fordel kan tydeliggøres yderligere.

Facebook og Google opfordrer til, at forpligtelsen om, at udbydere af onlineindholdsdelingstjenester videregiver information om, hvorvidt brugere skaber "betydelige indtægter" udgår, og at det går imod direktivet, når det antydes, at hvis en udbyder af en onlineindholdsdelingstjeneste ikke leverer disse indsigter, bør det "også tillade" den kommercielle brug af indholdet. Google bemærker endvidere, at der skabes en formodning for, at alle uploads er kommercielle eller indtægtsgenererende, og det er tvivlsomt, hvorvidt denne formodning er tilladt i direktivet, særligt da det har konsekvenser for uploaderne selv. Facebook angiver, at lovforslaget bør fjerne enhver antydning om, at Ophavsretslicensnævnet kan afgøre, hvilke data en onlineindholdsdelingstjenester bør videregive.

Google og TV 2 opfordrer til præcisering af de pågældende indtægter.

Kulturministeriets bemærkninger

For så vidt angår oplysninger om rapporteringsdata og Ophavsretslicensnævnets kompetence i den henseende bemærker Kulturministeriet, at det er gældende ret, at i de tilfælde, hvor rettighedshaverne er repræsenteret af en kollektiv forvaltningsorganisation, finder ophavsretslovens § 52 b anvendelse med den virkning, at tjenesterne skal levere rapporteringsdata, og Ophavsretslicensnævnet kan afgøre hvilke rapporteringsdata, forvaltningsorganisationen har krav på. Den pågældende bestemmelse er indført i ophavsretsloven i forbindelse med gennemførelse af direktiv om kollektiv forvaltning af ophavsret. De i lovforslaget tilknyttede bemærkninger har ikke til hensigt at ændre på gældende ret i den henseende.

For så vidt angår tjenestens pligt til at indgå aftale så er følgende angivet i lovforslagets bemærkninger: "*Tjenesteudbydere er ikke forpligtede til at indhente en tilladelse, men er i modsat fald ansvarlige for brug af værkerne, jf. også den foreslåede § 52 e, stk. 4*". Tjenesten er således ikke pålagt en forpligtelse til at indgå aftale.

I forhold til adgang til information om betydelige indtægter så vil onlineindholdsdelingstjenesten være den nærmeste til at placere indtægtsskabende indhold i kategorien "skaber betydelige indtægter", hvorimod rettighedshaverne ikke vil have mulighed for at foretage denne kategorisering. Af denne årsag bør tjenesten ligeledes indgå aftale på vegne af de brugere, hvor den ikke kategoriserer indholdet som indhold, der skaber betydelige indtægter. Bestemmelsen har ikke til hensigt, at der skal udleveres specifikke oplysninger om tjenestens brugere. Informationsforpligtelsen vedrørende de pågældende aftaler og samarbejdet mellem tjenesten og rettighedshavere følger i den forbindelse ligeledes af lovforslagets § 52 e, stk. 7, 2. pkt, som gennemfører direktivets artikel 17, stk. 8, 2. afsnit. I forlængelse af dette vil den forestående implementering af artikel 19 i

DSM-direktivet ligeledes fastlægge en gennemsigtighedsforpligtelse. Denne implementeres imidlertid ikke i nærværende lovforslag.

Af lovforslaget fremgår det, at indtægterne fra aktiviteten ikke skal ses isoleret men i sammenhæng med de indtægter, den uploadende bruger i øvrigt oppebærer som følge af upload af indholdet. Hensigten med bemærkningen er at omfatte de tilfælde, hvor indtægterne er en klar, men dog indirekte følge af brugerens uploads.

På baggrund af høringssvaret fra Koda og Samrådet for Ophavsret tilføjes det i bemærkninger, at kommercielt øjemed skal forstås i overensstemmelse med markedsføringslovens anvendelsesområde, således at kommercielt øjemed omfatter alle udbud af varer eller tjenesteydelser på markedet.

Eksemplarfremsstilling

RettighedsAlliancen, Producentforeningen og Producent Rettigheder Danmark finder det er positivt, at det i bemærkningerne fremgår, at brugernes uploads ikke strækker sig til evt. eksemplarfremsstillinger, f.eks. i form af downloads. Dog vil det være hensigtsmæssigt at understrege, at brugerne fortsat har eget ansvar for at sikre sig, at det indhold, de uploader til en onlineindholdsdelingstjeneste, er lovligt indhold, og ikke stammer fra en ulovlig kilde, f.eks. en pirattjeneste, jf. ophavsretslovens § 11, stk. 3.

Danske Advokater bemærker, at der kan tydeliggøres, at det - hvis rettighedshaverne er de samme som dem, der uploader/brugerne - er tilstrækkeligt at indgå aftale direkte med brugerne. Med henblik på at lette forståeligheden foreslår Danske Advokater desuden, at ordlyden af § 52 e, stk. 3, 2. pkt., bliver gjort tydeligere.

Det er DR og TV 2's opfattelse, at den eksemplarfremsstilling, som er nødvendig for, at brugeren uploader indhold på indholdsdelingstjenesten, også nødvendigvis må være omfattet af tilladelsen i medfør af stk. 2. Uden den nødvendige eksemplarfremsstilling vil det slet ikke være muligt at uploade indhold på tjenesten, og artikel 17 vil derfor miste sin betydning,

Kulturministeriets bemærkninger

Den foreslåede bestemmelse vedrører de handlinger, som er omfattet af § 52 e, stk. 2, dvs. overføring til almenheden og tilrådighedsstillelse for almenheden, men ikke eksemplarfremsstilling. Dette skyldes, at direktivet alene angiver udnyttelsesformerne overføring til almenheden og tilrådighedsstillelse for almenheden i artikel 17, stk. 1. Henset til en direktivnær gennemførelse er eksemplarfremsstilling ikke omfattet af § 52 e, stk. 2. I den forbindelse henvises ligeledes til betragtning nr. 69 i direktivet, som angiver følgende: "*Når udbydere af onlineindholdsdelingstjenester opnår tilladelser, herunder via licensaftaler, til på deres tjeneste at anvende indhold, der uploades af tjenestens brugere, bør disse tilladelser også omfatte de ophavsretligt relevante handlinger i forbindelse med brugeruploads inden for rammerne af den tilladelse, der er givet til tjenesteudbydere*". Der henvises således tilbage til rammerne for tilladelsen fra

rettighedshaverne til tjenesten. Denne tilladelse vedrører overføring til almenheden og tilrådighedsstillelse for almenheden. Det er dog muligt, som angivet i bemærkninger til bestemmelsen, at aftalen mellem tjenesten og rettighedshaverne kan omfatte brugernes eksemplarfremsstilling.

I forhold til indhold uploadet af brugere så fremgår det af bemærkningerne med henvisning til DSM-direktivets betragtning 64, at "*Udbydere af onlineindholdsdelingstjenester bør følgelig indhente tilladelse, herunder via en licensaftale, fra de relevante rettighedshavere.*" Brugere kan således give samtykke til den pågældende brug forudsat, at disse er "de relevante rettighedshavere".

§ 52 e, stk. 4 - ansvarsfritagelsesordning

Bedste indsats og høje branchestandarder

Samrådet for Ophavsret og Koda finder det i tråd med direktivets generelle anbefaling af adgang til udenretlige tvisteløsningsorganer, at det i forslaget nævnes, at platformenes forpligtelse til at gøre deres "bedste indsats" for at opnå en tilladelse fra rettighedshaverne omfatter at benytte Ophavsretslicensnævnet i det omfang, der er adgang hertil.

Google opfordrer til, at det udtrykkeligt nævnes, at elementerne af rimelighed og proportionalitet er definerende begreber for standarden "bedste indsats", og at der ikke kræves en anden højere standard i Danmark, mens Facebook foreslår, at lovforslaget afstår fra yderligere definition af begrebet.

Google bemærker, at § 52 e, stk. 4, litra b, bør medføre, at rettighedshavere skal give klare og håndterbare oplysninger, herunder filer i et digitalt håndgribeligt format, for at muliggøre specifik identifikation af sådanne ophavsretsbeskyttede værker på tjenesten ved brug af tilgængelige teknologier. Facebook bemærker i den forbindelse, at "relevant og nødvendig information" vil variere afhængig af de anvendte løsninger af tjenesten, således at tjenesten skal have friheden til at bygge systemer, der effektivt kan leve op til kravene under artikel 17(4)(b).

Google og Twitter angiver, at det bør fremgå, at tjenesterne ikke er ansvarlige for værker, for hvilke ingen oplysninger eller ufuldstændige oplysninger er blevet givet, jf. betragtning nr. 66 i DSM-direktivet. Google angiver, at det bør gøres klart, at tjenesten ikke er forpligtet til at acceptere anmodninger fra rettighedshavere, som gentagne gange giver ukorrekte oplysninger, mens Twitter opfordrer til, at der på dette vigtige punkt gives yderligere vejledning til situationer, hvor en onlineindholdsdelingstjeneste modtager modstridende oplysninger.

Google gør opmærksom på, at bestemmelsen ikke må føre til generel overvågning. Facebook angiver, at dette bør indskrives direkte i lovteksten.

Facebook angiver i forhold til den foreslåede § 52 e, stk. 4, at det er næppe

proportionalt at forhindre den fremtidige upload af identificeret indhold i alle situationer, og at "bliv-nede" mekanismer ikke er én løsning, der passer til alt.

Samrådet for Ophavsret, Producentforeningen, PRD og Koda støtter forståelsen af "høje branchestandarder for erhvervsmæssig diligenspligt", der fremgår af lovforslaget. Samrådet for Ophavsret bemærker, at eventuelle tekniske vanskeligheder ved at leve op til dette antages at være forbigående. Eventuelle konkrete uhensigtsmæssigheder som følge af stk. 4's forpligtelser er der taget højde for i proportionalitetsprincippet

Samrådet for Ophavsret og Koda angiver, at det er afgørende, at den platform, som ikke har en aftale, og som ikke har gjort sit bedste i overensstemmelse med høje branchestandarder for erhvervsmæssig diligenspligt, har et direkte ansvar.

Twitter angiver, at det for at undgå tvivl bør nævnes i lovens forarbejder, at hvis EU-kommissionen har fundet en foranstaltning passende i henhold til direktivets artikel 17, stk. 4, så bør den pågældende foranstaltning også findes tilstrækkelig i henhold til § 52 e.

RettighedsAlliancen, Producentforeningen og Producent Rettigheder Danmark angiver, at betingelserne i bestemmelsen er kumulative og bemærker, at det er centralt, at onlineindholdsdelingstjenesterne pålægges at gøre relevante værktøjer tilgængelige for alle relevante parter samt, at relevante faglige organisationer, der repræsenterer rettighedshaverne, kan agere på vegne af disse som 'trusted notifier'. DI understreger også vigtigheden af adgangen til håndhævelsesværktøjer.

Samrådet for Ophavsret, Koda, Dansk Forfatterforeningen og RettighedsAlliancen påpeger behovet for, at Kulturministeriet eller en anden neutral part, f.eks. Kulturministeriets Dialogforum, påtager sig at facilitere udviklingen af samarbejdet mellem tjenesterne og rettighedshaverne, jf. § 52 e, stk. 4.

Google og Facebook anfører, at det skal tilføjes, at det ikke strider mod konceptet om bedste indsats for at opnå en tilladelse, hvis tjenesten forfølger andre strategier for at indgå licens. Google nævner f.eks. multi-territoriant niveau, mens Facebook bl.a. angiver skalerbare tilladelsessystemer og tilladelsesaftaler i bytte for ikke-monetær værdi.

Facebook og Google bemærker, at en tjeneste ikke er forpligtet til at indgå licenser uanset vilkårene. Google angiver endvidere, at brug af Ophavsretslicensnævnet ikke bør være en forudsætning for, at de har opfyldt deres forpligtelser om bedste indsats. Google opfordrer til, at det gøres klart i lovforslaget, at rettighedshavere skal give oplysninger til tjenesterne om deres indhold, så de om muligt kan fjerne det pågældende indhold. Forpligtelserne for tjenesterne er ligeledes begrænset til den type indhold, som uploades til platformen. Google anfører ligeledes, at anvendelsen af udvidede kollektive licenser på artikel 17 hverken er berettiget eller praktisk gennemførligt. Langt de fleste værker uploadet til tjenesterne er skabt af brugere og deres rettigheder skal ikke licenseres via en

forvaltningsorganisation. Endvidere er der ikke nogen praktisk gennemførlig måde at administrere rettighedshavernes forbud, som uundgåeligt vil komme.

Facebook anbefaler, at lovforslaget ikke foreslår, at udbydere af onlineindholdsdelingstjenester skal foretage "første forsøg på at indhente tilladelse" fra rettighedshaverne.

IT-Politisk Forening vil anbefale, at § 52 e suppleres med en eksplicit aftalelicensbestemmelse. Communia anbefaler, at der skabes en specifik adgang til at få tilladelse efter § 52 e, stk. 2, f.eks. tvungen kollektiv forvaltning, tvangslicens/en kompensationsret.

Kulturministeriets bemærkninger

Ophavsretslicensnævnet tildeles ikke nye kompetencer vedrørende aftaler efter den foreslåede § 52 e, stk. 4. Når der i forslaget henvises til ophavsretslicensnævnet, er det knyttet til de eksisterende aftalelicensområder og den generelle aftalelicens, som vil kunne omfatte onlineindholdsdelingstjenesters brug, som beskrevet i lovforslaget. Der er således ikke tale om en generel forpligtelse. Ophavsretslicensnævnet har bl.a. til opgave at vurdere, om der i forbindelse med en aftale med aftalelicensvirkning er urimelige vilkår. Bemærkningen i lovforslaget har til hensigt at beskrive, at en aftale, som har været behandlet af Ophavsretslicensnævnet, ikke kan anses for urimelig, hvorfor en aftale på disse vilkår ikke kan afslås af en tjeneste med denne begrundelse – dette vil i givet fald ikke være "bedste indsats". Når der er adgang til at benytte Ophavsretslicensnævnet bør dette således benyttes med henblik på at gøre "bedste indsats" for at indgå aftale. Det bemærkes i den forbindelse, at afgørelser fra Ophavsretslicensnævnet er en endelig administrativ afgørelse, og der er adgang til efterfølgende prøvelse hos de almindelig domstole.

For så vidt angår bemærkningen fra Google og Twitter vedrørende betragtning nr. 66 i DSM-direktivet bemærker Kulturministeriet, at følgende fremgår af lovbemærkningerne: "*Af betragtning nr. 66 fremgår det, at såfremt rettighedshaverne ikke giver udbydere af onlineindholdsdelingstjenester de relevante og nødvendige oplysninger om deres specifikke værker eller andre frembringelser, eller såfremt rettighedshaverne ikke har fremsendt nogen meddelelse om blokering af adgang til eller fjernelse af specifikke uautoriserede værker eller andre frembringelser, således at disse udbydere ikke er i stand til at gøre deres bedste indsats for at forhindre adgang til uautoriseret indhold på deres tjenester i overensstemmelse med høje branchestandarder for erhvervsmæssig diligenspligt, bør sådanne tjenesteudbydere ikke være ansvarlige for uautoriserede handlinger i form af overføring til almenheden eller tilrådighedsstillelse for almenheden af sådanne uidentificerede værker eller andre frembringelser.*"

Direktivet indeholder en opstilling af de handlepligter en onlineindholdsdelingstjeneste pålægges. Kulturministeriet finder ikke anledning til at fremsætte yderligere bemærkninger vedrørende praktik på dette område, da praktikken i forhold til den foreslåede bestemmelse vil skulle fastsættes i

samarbejdet mellem tjenesterne og rettighedshaverne. Samarbejdet sikrer, at der i dialogen med rettighedshaverne og tjenesten kan tages højde for den teknologiske udvikling samt proportionalitetsprincippet.

Kulturministeriet noterer sig ønsket om, at ministeriet faciliterer samarbejdet mellem tjenesten og rettighedshaverne, men vurderer ikke, at en sådan eventuel facilitering egner sig til at blive fastsat ved lov.

Kulturministeriet noterer sig ønsket om aftalelicens for aftaler omfattet af den foreslåede § 52 e, men finder ikke på det foreliggende grundlag, at der på nuværende tidspunkt er anledning til, at der indføres en specifik aftalelicens på den foreslåede § 52 e's område. Det bemærkes i den forbindelse, at følgende fremgår af bemærkningerne til lovforslaget vedr. § 52 e: "*Der er ikke i direktivteksten en henvisning til kollektive licenser med en udvidet virkning. Kulturministeriet finder imidlertid, at bestemmelsen giver anledning til at gøre opmærksom på muligheden for at indgå aftale med aftalelicensvirkning jf. den generelle aftalelicens i § 50, stk. 2*".

For så vidt angår kommentarerne om licens skal Kulturministeriet henvise til Kulturministeriets bemærkninger til den foreslåede § 52 e, stk. 3.

Information

Google og Twitter anfører, at det bør angives, at tjenesten ikke er forpligtet til proaktivt at identificere og engagere sig med alle rettighedshavere. For individuelle rettighedshavere skal disse let kunne identificeres, mens man bør rette henvendelse til store rettighedshavere, som ejer rettigheder til indhold, som typisk uploades til platformen. IT-politisk Forening bemærker, at krav om individuelle aftaler med hver enkelt rettighedshaver hurtigt rammer tærsklen for en proportional "bedste indsats".

Twitter angiver, at "gøre sit bedste for at opnå tilladelse" også omfatter at blive enig med rettighedshavere om effektive foranstaltninger, der skal forhindre tilgængeligheden af indhold, som onlineindholdsdelingstjeneste ikke ønsker at opnå licens for. Herudover afhænger vurderingen af, om en onlineindholdsdelingstjeneste har "gjort sit bedste for at opnå tilladelse", af en række forhold, f.eks. mængden af en specifik rettighedshavers materiale, der er tilgængeligt på tjenesten set i forhold til den totale mængde af værker, rettighedshavernes dokumentation på ejerskab af rettighederne m.v.

Google bemærker, at der med udtrykket "relevante og nødvendige oplysninger" ikke er tilsigtet en yderligere forpligtelse end den, der sædvanligvis gælder for rettighedshavere, mens en tjeneste med henblik på indholdsmatching kan have behov for flere oplysninger for at forhindre tilgængeligheden af værket – især da det angives, at handlepligten bør dække alle gengivelser og optagelser af værket. Teknologi, der er i stand til at opnå dette pålideligt, er bestemt ikke en branchestandard, og i alle tilfælde er der ingen grund til at undtage teknologiske løsninger, som kræver kommunikation af hver optagelse til tjenesten. Google

bemærker endvidere, at det er ikke klart ud fra bemærkningerne, hvorvidt § 52 e, stk. 4, litra c, skaber en selvstændigt "stay down"-forpligtelse baseret på en notifikation, som er forskellig fra de "nødvendige og relevante" oplysninger krævet af rettighedshavere efter § 52 e, stk. 4, litra b, og henviser til Kommissionens udkast til vejledning i den forbindelse.

Communia bemærker, at en informationen efter § 52 e, stk. 4, litra c, som minimum bør indeholde identiteten af og kontaklinformation på den, der notificere, henvisning til indholdet - inklusiv en url og dokumentation for rettighederne - samt en begrundelse for, at indholdet skal gøres utilgængeligt. Tjenesten bør give brugerne information om klageadgang, når indhold gøres utilgængeligt. Communia opfordrer til, at onlineindholdsdelingstjenesterne pålægges at offentliggøre gennemsigtighedsrapporter samt give forbrugerorganisationer information om teknikken til håndtering af betingelser i § 52 e, stk. 4. Endelig opfordres der til, at der tilføjes sanktioner ved misbrug af tilkendegivelse om rettigheder.

Open Denmark og Communia foreslår, at det skal være meget nemt at markere værker som åbne f.eks. værker i det offentlige eje qua ophavsrettens forældelse, og borgeren skal have mulighed for at markere sit upload, som omfattet af en undtagelser til ophavsret. Der bør være gennemsigtighed og demokratisk kontrol af foranstaltningerne.

Twitter og IT-politisk forening opfordrer til, at der fastsættes konkrete rammer for opfyldelse af betingelsen om "bedste indsats". Twitter opfordrer til praktisk vejledning vedrørende opfyldelse af handlepligterne i § 52 e, stk. 4, litra a-c, uden brug af uploads filtre eller generel overvågning og bemærker, at det også bør præciseres, at kravet om "at gøre sin bedste indsats" ikke må underminere brugernes privatliv og ytringsfrihed.

RettighedsAlliancen angiver med hensyn til 'stay-down'-bestemmelsen i forslaget §52 e, stk.4 c, at selvom 'hurtig' og 'tilstrækkelig' skal fastlægges i samarbejde, så er det hensigtsmæssigt, at der lægges en nedre grænse og foreslår, at 'stay-down'-kravet ikke kan anses for efterlevet, hvis en rettighedshaver flere gange skal notificere tilstedeværelse af samme værk.

Dansk Iværksætter Forening angiver, at det er grundlæggende, at der ikke pålægges unødvendige tunge administrative byrder, at rettighedshavere eksplicit pålægges at give så klar besked med så brugbare data som overhovedet muligt samt angiver en begrundelse, som gør det muligt for onlinetjenester at identificere hvilket specifikt indhold, meddelelsen drejer sig om, så de dermed kan reagere effektivt derpå.

Dansk Industri bakker op om den foreslåede ansvarsordning og finder det positivt at behovet for dialog og samarbejde også betones flere steder i lovforslaget. Efter DI's opfattelse kunne man med fordel skærpe kravene til, at meddelelser skal være

tilstrækkelig præcise, når en rettighedshaver notificerer, at et givent værk ikke skal være tilgængeligt.

Kulturministeriets bemærkninger

Kulturministeriet anerkender de ønsker, der er fremkommet vedrørende praktisk vejledning ift. "bedste indsats". Henset til, at dette nødvendigvis må være en dynamisk standard – uafhængig af teknologi – er det ikke formålstjenesteligt at komme med praktiske eksempler i lovbemærkninger, da den teknologiske udvikling vil medføre, at eksemplerne hurtigt forældes. Herudover defineres bedste indsats i samarbejdet mellem tjenesten og platformene. I lovforslagets bemærkninger er angivet følgende "*Det løbende samarbejde mellem tjenesten og rettighedshaverne bør omfatte fastlæggelse af, hvilke oplysninger rettighedshaverne skal give tjenesten og således anses for "relevante og nødvendige"*". Dette samarbejde bør løbende tage stilling til den teknologiske udvikling med henblik på optimering af samarbejdet – herunder "best practice" ift. håndtering af konkrete typer af udfordringer, der måtte opstå. I forlængelse af dette vil begreberne 'relevante' og 'nødvendige' oplysninger også kunne konkretiseres i samarbejdet. I lovforslagets bemærkninger er det angivet, at "*Ved fortolkningen af begreberne "tilstrækkeligt begrundet meddelelse" og "hurtig" bør inddrages den forståelse, der er indarbejdet i eventuelle standardiserede procedurer, som er udviklet i samarbejde mellem rettighedshaverne og tjenesterne"*". Samarbejdet mellem tjenesten og rettighedshaverne forventes også at sikre, at tjenesten ikke pålægges unødvendige administrative byder – også henset til proportionalitetsprincippet i den foreslåede stk. 5.

§ 52 e, stk. 5 - proportionalitetsprincippet

Twitter anbefaler, at det præciseres i de specielle bemærkninger til § 52 e, stk. 5, at det ved fastlæggelsen af udbydernes forpligtelser efter § 52 e, stk. 4, kræves, at der foretages en grundig afvejning af de forskellige interesser og rettigheder, og at det tilsikres, at de relevante rettigheder og hensyn til brugerne og online platforme også varetages.

Facebook påpeger, at bemærkningernes om proportionalitetsprincippet risikerer, at begrænse princippet - f.eks. når der alene henvises til "små tjenester.". Det er Facebooks opfattelse, at hvor en tjeneste af en hvilken som helst størrelse primært bruges til at uploade audiovisuelt indhold, vil det være disproportionalt at kræve en teknisk løsning for andre typer af indhold, som i minimalt omfang uploades på denne tjeneste.

Koda angiver, at proportionalitetsprincippet ikke bør kunne anvendes af store platforme til at se bort fra små rettighedshaveres interesser.

Kulturministeriets bemærkninger

Kulturministeriet bemærker, at lovforslagets § 52 e, stk. 5, som indeholder proportionalitetsprincippet, allerede henviser til betingelserne i stk. 4. For så vidt angår bemærkninger til lovforslaget så indeholder disse et eksempel på proportionalitetsprincippet. Eksemplet er således ikke udtryk for en udtømmende

oplistning af princippet indhold. Henset til at et proportionalitetsprincip altid vil være udtryk for en konkret vurdering, hvor adskillelige faktorer skal afvejes, som angivet i § 52 e, stk. 5, finder Kulturministeriet ikke anledning til at tilføje yderligere bemærkninger vedrørende § 52 e, stk. 5.

§ 52 e stk. 6 - klageordning

TV 2 betragter i det store hele bestemmelsen som direktivkonform, men bemærker, at artikel 17, stk. 9, stiller udtrykkeligt krav om, at indgivne klager skal "behandles uden unødigt forsinkelse" og ikke "hurtigt". TV 2 bemærker ligeledes, at den foreslåede ordlyd i § 52 e, stk. 6, fremstiller kravet om "underkastelse af menneskelig kontrol" som relateret til klageordningen i sig selv. Dette bør omformuleres, så det er de indgivne klager og afgørelser, der skal underkastes menneskelig kontrol.

Copydan Tekst & Node bemærker, at § 52 e, stk. 6, kun skal gælde brugere, der fra dansk territorium uploader materiale, når dette bliver blokeret af tjenesten.

Google og Dansk Iværksætter Forening anbefaler, at der refereres til oprindelseslandsprincippet. I henhold til E-handelsdirektivet forventes en onlinetjeneste at efterleve de regler i det EU-land, hvor den er etableret.

Twitter og Facebook angiver, at lovforslaget bør levere yderligere afklaring af detaljerne om Ophavsretslicensnævnet virke, og i hvilken udstrækning udbydere af onlineindholdsdelingstjenester kan blive indkaldt til at deltage i uenigheder mellem rettighedshavere og brugere.

Twitter er af den opfattelse, at rettighedshavernes meddelelse om en krænkelse bør omfatte en vurdering af, hvorfor der ikke gælder en undtagelse eller en indskrænkning, og at tjenesten ikke vil blive holdt ansvarlig, hvis en afgørelse truffet i god tro af onlineindholdsdelingstjenesten under klageordningen i § 52 e, stk. 6, senere bliver omstødt af Ophavsretslicensnævnet eller domstolene.

Open Denmark angiver, at Ophavsretslicensnævnets udvidede rolle næppe er nogen beskyttelse for borgere, medmindre der er fuld offentlig åbenhed fra onlineindholdsdelingstjenesterne.

IT-Politisk Forening finder det afgørende, at den valgte udenretslige ordning for tvistbilæggelse sikrer brugerne en effektiv adgang til en upartisk afgørelse i sagen. Gebyrer må f.eks. ikke være prohibitive.

RettighedsAlliancen, Dansk Journalistforbund Samrådet for Ophavsret, IFPI, Koda og UBVA finder det positivt, at forslaget § 52 e, stk. 6, henviser tvister om nedtagning til Ophavsretslicensnævnet.

Google opfordrer til, at det angives under hvilke omstændighederne, et upload bør genindføres uden ansvar for tjenesten og anfører, at skulle rettighedshaveren og

brugeren være uenige, skal bevisbyrden ligge hos rettighedshaveren for at udløse udenretlig tvistløsning eller retlige skridt. Det er endvidere Googles opfattelse, at da tjenesten ikke længere er omfattet af artikel 14 i e-handelsdirektivet, kan den kun blive ansvarlige for et upload, hvis den ikke har levet op til deres proportionale "bedste indsats"-forpligtelse i overensstemmelse med artikel 17, stk. 4. Google anfører, at det er to forskellige ting, når rettighedshaverne er forpligtede til give "nødvendige og relevante oplysninger" og "behørigt begrunde deres anmodninger" efter artikel 17, stk. 9. Google tilkendegiver, at tjenesten ikke skal agere dommer og anmoder om klarere regler i brugernes interesse.

Twitter og Facebook bemærker, at tjenesten kan ifalde ansvar for den ulovlige brug, hvis tvistløsningen falder ud til rettighedshavernes fordel. Dette kan føre til overblokering af indhold og foreslås genovervejet.

IT-politisk forening er af den opfattelse, at det må afhænge af en konkret vurdering, om det pågældende materiale er tilgængeligt under klagesagen.

Datatilsynet bemærker, at tilsynet forudsætter, at reglerne i databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven vil blive iagttaget i forbindelse med behandlinger af personoplysninger jf. de særlige bemærkninger til den foreslåede § 52 e, stk. 6.

RettighedsAlliancen, Dansk Journalistforbund, Samrådet for Ophavsret, Koda, Producentforening og Producent Rettigheder Danmark og UBVA finder det positivt, at det gøres klart, at indhold skal forblive utilgængeligt, indtil nævnet træffer afgørelse. UBVA støtter gode og effektive brugerklageordninger, som der lægges op til i stk. 6.

Samrådet for Ophavsret og Koda kan tilslutte sig den opfattelse, der kommer til udtryk i forslaget, jf. bemærkningerne til § 52 e, stk. 6, hvorefter denne formulering alene betyder, at uploads, hvor det er konstateret, at det er omfattet af en undtagelse eller indskrænkning, ikke må blokeres. Det er væsentligt og helt naturligt – i lyset af formålet med art. 17 og strukturen i art. 17, stk. 9 – at bestemmelsen giver brugeren adgang til at klage, efter der er sket blokering, altså en efterfølgende klageadgang.

Kulturministeriets bemærkninger

Kulturministeriet noterer sig, at størstedelen af høringssvarene bakker op om, at Ophavsretslicensnævnet udpeges som det organ, som kan varetage evt. tvister. Det bemærkes i den forbindelse, at afgørelser fra Ophavsretslicensnævnet er en endelig administrativ afgørelse, mens der er adgang til efterfølgende prøvelse hos de almindelig domstole.

Det er Kulturministeriets vurdering, at den foreslåede § 52 e, stk. 6, afspejler DSM-direktivets artikel 17, stk. 9, således, at brugerne har adgang til at klage

over, at deres uploadede indhold skulle være gjort utilgængeligt og således en efterfølgende klageadgang, som beskrevet i lovforslaget.

Fsva. fastlæggelse af begreberne i bestemmelsen fremgår følgende af lovbemærkningerne til § 52 e, stk. 4, litra c: "*Ved fortolkningen af begreberne "tilstrækkeligt begrundet meddelelse" og "hurtig" bør inddrages den forståelse, der er indarbejdet i eventuelle standardiserede procedurer, som er udviklet i samarbejde mellem rettighedshaverne og tjenesterne*". Begreberne skal således endelig fastsættes i samarbejdet mellem rettighedshaverne og tjeneste. Dette bl.a. med henblik på løbende at kunne tilpasse dette til den teknologiske udvikling. Som angivet i nærværende notat i forbindelse med den foreslåede § 52 e, stk. 4, vil den praktiske håndtering blive fastlagt i samarbejdet mellem rettighedshaverne og tjenesten.

Kulturministeriet er opmærksom på, at e-handelsloven (og det bagvedliggende direktiv) indeholder en bestemmelse om hjemlandskontrol i § 3, hvortil der dog er en undtagelse for ophavsrettens område i § 5, stk. 1, nr. 1. DSM-direktivet regulerer imidlertid ikke lovvalg eller værneting. Det er Kulturministeriets opfattelse, at de almindelige regler for lovvalg og værneting finder anvendelse på bestemmelsens område.

Med henblik på at undgå unødigt fortolkningstvivil justeres lovteksten i § 52 e, stk. 6, således, at det fremgår, at det er selve de indkomne klager, som skal underkastes menneskelig kontrol, og klagerne skal behandles "*uden unødigt forsinkelse*".

§ 52 e, stk. 9 - beskyttelse mod blokering af lovligt indhold og brugervilkår

IT-politisk forening og Communia angiver, at ingen overblokering, som angivet i stk. 9, ikke indeholder anvisninger om, hvordan en tjeneste skal sikre overholdelse af dette krav, hvilket bør sikres ved en passende afvejning mellem de modstridende hensyn i artikel 17, stk. 4 og stk. 7.

Facebook angiver, at lovforslaget foreslår uklare straffe, inklusiv bøder, hvis en udbyder af en onlineindholdsdelingstjeneste ikke efterlever informationsforpligtelsen anført i § 52 e, stk. 9.

Kulturministeriets bemærkninger

Kulturministeriet tager Facebooks bemærkning til efterretning og præciserer henvisningen til strafbestemmelsen i ophavsretsloven – se også Kulturministeriets bemærkninger nedenfor under overskriften "Øvrige bemærkninger".

Det fremgår af lovforslagets bemærkninger, at samarbejdet mellem tjenesterne og rettighedshaverne ikke må føre til blokering af indhold, når dette ikke udgør en ophavsretlig krænkelse. Som angivet i forbindelse med Kulturministeriets

bemærkninger til den foreslåede § 52 e, stk. 4, vil den konkrete praksis blive fastlagt i samarbejdet mellem rettighedshaverne og tjenesten.

§ 52 e, stk. 10 - karikatur, parodi eller pastiche

Open Denmark angiver, at bestemmelsen er venligt ment, men viser en meget lille forståelse for de binære sondringer, teknologier udfører.

DR finder det positivt, at der i bemærkningerne til bestemmelsen henvises til Infosoc-direktivets artikel 5, stk. 3, litra k, samt tretrinseten i samme direktivs artikel 5, stk. 5 og er enig i, at begge bestemmelser allerede må anses for gældende ret i Danmark. DR finder det derimod problematisk, at det foreslås at indsætte en henvisning til den foreslåedes § 52 e, stk. 10, i lovens § 11, stk. 1-3. Henvisningen vil betyde, at der opstilles nye betingelser for parodi mv., som efter DR's opfattelse både vil være i strid med de vide rammer for parodi, der følger af gældende ret og et uhensigtsmæssigt indgreb i ytringsfriheden. Da den foreslåede ændring af § 11, stk. 1-3, hverken ses at have hjemmel i Infosoc-direktivet, DSM-direktivet eller gældende ret i øvrigt (hverken dansk retspraksis eller EU-retspraksis), skal DR kraftigt opfordre til, at ændringerne udgår af lovforslaget.

IT-Politisk Forening og Communia vil anbefale, at den nye undtagelse for parodi m.v. indføres generelt og ikke kun i forbindelse med § 52 e.

STM gør gældende, at art. 17, stk. 7, ikke indfører nye undtagelser til eneretten, men henviser til eksisterende undtagelser, hvorfor undtagelsen skal bruges under samme vilkår som de andre undtagelser i infosoc-direktivet.

Kulturministeriets bemærkninger:

Henset til at undtagelserne oplistet i § 52 e, stk. 10, allerede inden forslaget til ændring af ophavsretsloven måtte anses for gældende ret, vurderer Kulturministeriet, at det ikke er nødvendigt at indføre disse generelt. Disse er indført i § 52 e, stk. 10, af hensyn til onlineindholdsdelingstjenesters internationale karakter og for at sikre, at Danmark lever op til forpligtelserne i artikel 17, stk. 7, er de pågældende undtagelser tilføjet i § 52 e, stk. 10.

Kulturministeriet noterer sig DR's bemærkninger vedrørende henvisning til ophavsretslovens § 11 og de betingelser, som brug af ophavsretlige undtagelser forudsætter. Kulturministeriets bemærker, at ingen EU-direktiver omhandler de almindelige bestemmelser om indskrænkning i ophavsretten udover, at det i flere bestemmelser i Infosoc-direktivet angives, at der skal ske kildeangivelse, f.eks. *ift. citat*. Kulturministeriet vurderer, at disse betingelser også bør finde anvendelse i nærværende tilfælde, og der intet EU-retligt er til hinder for dette. Den foreslåede bestemmelse vedrører brug af karikatur, parodier og pastiche, som uploades til indholdsdelingstjenester, mens den eksisterende retstilstand finder anvendelse i alle andre henseender.

§§ 66 og 67

Koda anser det for væsentligt, at bemærkningen yderligere præciseres på følgende måde: ”Der er med den foreslåede annullering af undtagelsen af lyd- og billedproducenters vederlagsret i §§ 66 og 67 i forhold til kabelvidereudsendelse ikke tilsigtet økonomiske ændringer i grundlaget for eksisterende fordelinger af vederlag mellem forskellige grupper af rettighedshavere.”

Copydan Verdens TV er enig i, at § 66, stk. 3, og § 67, stk. 3, ophæves og bifalder de angivne bemærkninger om fordelingen. Det samme gør Samrådet for Ophavsret, Dansk Skuespillerforbund og DMF, som lægger vægt på, at dette ikke skal føre til en ændret fordeling.

Discovery Networks Denmark anfører, at ændringen bør belyses yderligere i lovforslaget, herunder ift. forbudsmulighed.

IFPI kan navnlig støtte ophævelsen af § 66, stk. 3 (og relaterede rettigheder).

Producentforeningen og Producent Rettigheder Danmark angiver, at det har stor betydning, at man foreslår at gøre op med undtagelsen i blandt andet § 67, stk. 3.

Det er TV 2's opfattelse, at man må begrænse ændringen mest mulig. I forhold til at ændringen ikke tilsigtes økonomiske ændringer bør dette også gælde betalingsniveauet for videreudnyttelsen.

Kulturministeriets bemærkninger

Det er tilkendegivet fra Copydan Verdens TV og en række rettighedshavere, at der er en årelang praksis på området, hvor producenterne – på aftalemæssigt grundlag – modtager vederlag ved fordeling af midler på § 35, stk. 1's område. Ændringen vil således ikke i praksis indebære ændringer i forhold til brugere, da disse allerede som en del af deres aftaler samlet klarerer producenterne enerettigheder. Det er med lovbemærkningerne understreget, at der ikke med ændringen er tiltænkt ændringer i den eksisterende vederlagspraksis på området.

Kulturministeriet finder det på den baggrund ikke nødvendigt at ændre lovteksten.

Øvrige bemærkninger

Datatilsynet bemærker i forhold til den foreslåede § 52 e, stk. 2, om onlineindholdsdelingstjenesters ophavsretlige ansvar for deres brugeres uploads, skal Datatilsynet skal for en god ordens skyld gøre opmærksom på, at de enkelte brugere databeskyttelsesretligt kan være dataansvarlige for det indhold, brugeren uploader.

Kulturministeriets bemærkninger:

Kulturministeriet har ligeledes noteret følgende i lovforslagets bemærkninger: ”Det bemærkes, at samarbejdet ikke bør føre til identifikation af individuelle brugere eller behandling af personoplysninger, medmindre det sker i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/58/EF (15)

og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 (16), jf. betragtning nr. 70."

Beskyttelse af pressepublikationer med henblik på onlineanvendelse

Beskyttelsens omfang

Facebook støtter målsætningen i direktivets artikel 15, dvs. beskyttelsen af både "kvalitetsjournalistik og borgeres adgang til information." Facebook mener, at lovforslaget har en uklar definition af betegnelsen "pressepublikation", hvilket sandsynligvis vil medføre tvivl og gøre denne nye rettighed ekstremt svær at håndhæve. Facebook mener, at formuleringen af § 52 c går ud over skabelsen af en rettighed, som beskrevet i direktivet, og angiver, at pressepublikationer ikke må udgives online "uden udgiverens samtykke." Formålet med at skabe en ny rettighed er at give udgiverne mulighed for at kunne interagere yderligere med platforme og for parterne at blive enige om passende betingelser, hvor det er relevant, angående brugen af pressepublikationer. Facebook foreslår derfor, at formuleringen af § 52 c ændres, så den afspejler skabelsen af en rettighed, der kan anvendes af udgivere, som det fremgår af betingelserne for artikel 15 i direktivet. Facebook er enige i lovforslagets bemærkninger om, at det primære fokus for direktivets artikel 15 er på "nyhedsaggregatorer og medieovervågningstjenester." Den praksis, som omtales i bemærkningerne især med hensyn til brugen af 'puljet indhold fra nyhedsmedier,' relaterer sig til disse nyhedsaggregatorer. Facebook understreger, at sådanne nyhedsaggregatorer udfører en væsentlig anderledes funktion end sociale mediers platforme.

Twitter understreger ligeledes behovet for en klar definition af 'pressepublikationer', da det potentielt vil kunne forhindre, at en onlineplatform skal agere som dommer for hvad, der udgør en pressepublikation.

TV 2 mener, at definitionen af begrebet "pressepublikation" bør ske direkte i lovtæksten og ikke blot i forarbejderne. TV 2 foreslår, at det angives i lovforslagets bemærkninger, at indhold på streamingtjenester ikke er omfattet af begrebet "pressepublikationer", uanset der kan være journalistisk indhold/publikationer på streamingtjenesten.

Det er DR's klare opfattelse, at DR er omfattet af beskyttelsen i artikel 15 som udgiver af pressepublikationer ved publicering af artikler på internettet. Definitionen i lovbemærkningerne er efter DR's opfattelse dog ikke helt klar. DR bemærker i den forbindelse, at DSM-direktivets artikel 2, nr. 4, indeholder en definition af begrebet "pressepublikation", herunder krav om "en individuel enhed inden for en periodisk eller regelmæssigt opdateret udgivelse under én enkelt titel", som ikke ses beskrevet i lovbemærkningerne. Da DR er et radio- og fjernsynsforetagende, er det afgørende for DR, at begrebet "pressepublikationer" i bemærkningerne afgrænses over for programmer, der enten er udsendt og/eller stillet til rådighed af DR i TV, radio og/eller DR's onlinetjenester. Der eksisterer

allerede et velfungerende system i ophavsretsloven til klarering af tredjemands videreudnyttelse heraf. DR finder, at det er væsentligt, at aftalelicenssystemet på disse områder fortsat bevares og styrkes, og at indførelsen af den nye bestemmelse i ophavsretsloven om pressepublikationer ikke ændrer herved. Det bør derfor efter DR's opfattelse tydeliggøres, at journalistiske publikationer omfattet af begrebet "pressepublikationer" ud over de litterære værker, således alene omfatter fotografier, videoer og andre typer værker og frembringelser, som fremstår som en integreret del af den journalistiske publikation.

Danske Medier foreslår, at det i Kulturministeriets bemærkninger generelt anføres en række uddybninger, herunder at enhver 'onlineanvendelse' er omfattet, inklusiv automatisk oplæsning af nyheder via såkaldte smartspeakers, at det for så vidt angår begrebet 'pressepublikation' anføres, at også lydmedier såsom radio er omfattet, ligesom at lyd og grafik bør føjes til den ikke udtømmende opstilling af eksempler på pressepublikationer. Danske Medier anfører for så vidt angår definitionen af informationssamfundstjenester, at det af Kulturministeriets bemærkninger bør fremgå, at også gratis tjenester er omfattet, f.eks. hvor brugerens modydelse består af data og ikke en økonomisk betaling.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen finder det usikkert, om anvendelsesområdet "udgivere af pressepublikationer" omfatter alle relevante konkurrerende aktører. Eksempelvis i forhold til graden af beskyttelse for blogs med journalistisk indhold og de nærmere grænser for ageren i "kommercielt øjemed", jf. § 52, stk. 2, nr. 1.

Kulturministeriets bemærkninger

Kulturministeriet noterer sig flere høringssvar, som efterlyser en klarere definition af 'pressepublikationer' og har på den baggrund tilføjet definitionen fra DSM-direktivets artikel 2, nr. 4, i lovforslagets bemærkninger. Kulturministeriet finder ikke anledning til i lovforslaget at tilføje, hvorvidt specifikke tjenester, f.eks. streamingtjenester, skal anses som omfattet af bestemmelsen, idet der lægges op til en direktivnær implementering. Det bemærkes dog, at det i lovforslagets specielle bemærkninger er anført, at beskyttelsen ikke finder anvendelse på websteder som eksempelvis blogs, der informerer som led i en aktivitet, der ikke udføres på initiativ af en tjenesteudbyder, f.eks. et nyhedsforlag, eller under dennes redaktionelle ansvar og kontrol.

Indskrænkninger i eneretten

UBVA, Communia, Dansk Journalistforbund og Samrådet for Ophavsret påpeger, at bestemmelsen skal henvisne til de samme undtagelser til eneretten, som gælder for værker og andre frembringelser, der beskyttes efter §§ 65-71, jf. DSM-direktivets artikel 15, nr. 3. Samrådet for Ophavsret foreslår, at modellen for producentrettigheder i §§ 65, stk. 2, og 67, stk. 2, anvendes, hvoraf det fremgår, hvilke øvrige bestemmelser, herunder specifikke aftalelicensbestemmelser, som også gælder i forhold til disse rettigheder.

TV 2 opfatter § 52 c, stk. 2, nr. 1, som overflødig, idet bestemmelsens indhold allerede følger af ordlyden af § 52 c, stk. 1. TV 2 foreslår derfor, at bestemmelsen

ikke indgår i lovtæksten, men at der i stedet indgår bemærkninger herom i lovbemærkningerne.

Danske Medier anfører, at det er vigtigt, at de undtagelser, som direktivet indeholder, ikke i praksis kommer til at udvande eneretten, så formålet med bestemmelsen forspildes. Danske Medier henviser i den forbindelse til betragtning nr. 58, hvorefter det fremgår, at det er vigtigt, at undtagelsen fortolkes på en sådan måde, at det ikke påvirker effektiviteten af rettigheden.

Blogs

IT-politisk forening og Communia påpeger, at det bør fremgå, at blogs m.v. som angivet i DSM-direktivets betragtning nr. 56 ikke er omfattet af beskyttelsen. Twitter angiver, at det fremgår af betragtning nr. 55, at det er hensigten, at de udgivere, der i henhold til artikel 15 skal ydes beskyttelse, er nyhedsforlag og nyhedsbureauer. Personlige og ikke-personlige blogs og feeds på de sociale medier skal derfor ikke beskyttes som pressepublikationer, selv hvis de er 'regelmæssigt opdateret' og 'har til formål at bringe almenheden oplysninger'.

Individuelle brugere

Open Denmark angiver, at forbeholdene i afsnit 2 er afgørende for, at tjenester som f.eks. Wikipedia kan fungere, men også at de demokratiske forhold omkring bekæmpelse af fake news skal finde sin juridiske støtte til at gøre dette. Open Denmark vil derfor opfordre til, at man gør sig grundige overvejelser omkring teksten i dette afsnit. Når borgere deler et link på Facebook for at styrke en debats saglighed eller fokus, vil det både sikre nogle demokratiske, ikke-kommercielle muligheder for den brede offentlighed, men samtidig styrker det en dybt kommerciel platform. Open Denmark mener, at det i dette afsnit derfor vil være vigtigt at formulere hensynet til grundlæggende ytringsfriheder.

IT-politisk forening bemærker, at bemærkningerne til lovforslagets § 52 c kan give det indtryk, at individuelle brugeres deling af pressepublikationer på sociale medier kan være omfattet. I de almindelige bemærkninger pkt. 3.1.2 nævnes sociale medietjenester i umiddelbar forlængelse af nyhedsaggregatorer og medieovervågningstjenester som eksempler på informationsfundstjenester omfattet af artikel 15.

Twitter anfører, at begrebet "individuel bruger" bør præciseres. Begrebet "individuel bruger" i § 52 c, stk. 2, nr. 1, skal forstås som en individuel kontoindehaver, der anvender platformen til at dele indhold. Tjenesteudbyderen er generelt ikke bekendt med i hvilken kapacitet, brugerne deler et specifikt indhold. Hvis begrebet "individuel bruger" fortolkes strengere, ville det derfor medføre, at disse platforme ikke kunne anvende denne undtagelse, hvilket ville gå imod lovgivernes hensigt. Det vil omvendt ikke gå imod rettighedshavernes interesser, hvis man anvender en bred og fleksibel fortolkning af begrebet "individuel bruger", idet det afgørende for anvendelsen af undtagelsen i § 52 c, stk. 2, nr. 1, er, om "brugerens anvendelse [...] er privat eller ikke foretages i kommercielt øjemed". Twitter anbefaler derfor, at det udtrykkeligt anføres i lovens forarbejder, at

begrebet ”individuelle brugere” skal forstås som en individuel kontoindehaver, der anvender platformen til at dele indhold.

Facebook anbefaler, at opslag fra brugere af pressepublikationer i ikke-kommerciel sammenhæng udtrykkeligt ekskluderes fra lovforslagets omfang.

§ 52 c, stk. 2, nr. 1, er efter DR's opfattelse ikke egnet til at indgå i en opregning af undtagelser på samme måde som nr. 2 og 3, idet stk. 1 netop kun omhandler informationssamfundstjenesters brug, hvorfor en undtagelse for individuelle brugeres brug forekommer misvisende. Bestemmelsen vil efter DR's opfattelse kunne misforstås således, at pressepublikationer ikke er beskyttet mod de pågældende brugeres brug online. DR henviser i den forbindelse til direktivets betragtning nr. 55 og opfordrer til, at § 52 c, stk. 2, nr. 1, udgår, og at det i bemærkningerne til § 52 c, stk. 1, i stedet fremgår, at bestemmelsen ikke berører individuelle brugeres private anvendelse, der sker i overensstemmelse med privatbrugsreglen i ophavsretslovens § 12. DR bemærker under alle omstændigheder, at formuleringen ”eller ikke foretages i kommercielt øjemed” er uheldig.

Danske Medier finder ligeledes at § 52 c, stk. 2, nr. 1, er uden selvstændig betydning da individuelle brugere aldrig kan kvalificere til at være udbydere af informationssamfundstjenester. Danske Medier mener, at bestemmelsen bør udgå eller blot fremgå af bemærkningerne.

Kulturministeriets bemærkninger

Kulturministeriet noterer sig flere høringssvar, som omhandler flytning af undtagelser fra bemærkninger til selve lovtæksten eller omvendt. For så vidt angår placering af undtagelserne til bestemmelsen, finder Kulturministeriet ikke anledning til at foretage ændringer, idet der anlægges en direktivnær implementering.

Kulturministeriet er enig i, at individuelle brugere de facto ikke er omfattet, allerede fordi bestemmelsen kun vedrører informationssamfundstjenesters online brug. Det bemærkes, at indskrænkningen følger direkte af DSM-direktivets artikel 15, stk. 1, og af hensyn til en direktivnær implementering ligeledes er indsat i selve lovtæksten. Kulturministeriet understreger, at dette ikke medfører, at individuelle brugere herefter kan anvende pressepublikationer frit, idet lovens øvrige bestemmelser forsat gælder. Der henvises i den forbindelse til betragtning nr. 55 i DSM-direktivet, hvoraf det fremgår, at ”*Det er derfor nødvendigt med en harmoniseret retsbeskyttelse på EU-plan af pressepublikationer for så vidt angår udbydere af informationssamfundstjenesters onlinebrug heraf, uden at dette berører de eksisterende regler om ophavsret i EU-retten, der finder anvendelse på individuelle brugeres private eller ikkekommercielle anvendelser af pressepublikationer, herunder når sådanne brugere deler pressepublikationer online.*”

Enkelte ord eller meget korte uddrag

Open Denmark angiver, at det er skadeligt, at man foreslår at indskrænke graden af gengivelse til ikke blot at følge § 22 i ophavsretten om citering, men at man laver en indskrænkning, som medfører, at kun enkelte ord eller meget korte uddrag ikke omfattes af eneretten. Open Denmark mener ikke, at man hverken styrker samfundet eller indfanger en præcis intention med DSM-direktivet ved at formulere begrænsninger, så snævert som det er gjort her.

Nye Medier og Dansk Industri finder det uhensigtsmæssigt, at korte uddrag ikke er defineret mere entydigt, og at det med fordel kunne præciseres tydeligere, hvilket bidrager til en mere klar retstilstand og en mindre kompliceret retshåndhævelse. Nye Medier anfører, at der bør fastsættes et bestemt antal tegn for "korte uddrag", så det er muligt at forberede sig på omstillingen.

Danske Medier anfører, at fængende overskrifter i sig selv udgør en vigtig bestanddel af medieovervågningstjenesters virksomhed, hvorfor en udnyttelse heraf i sig selv har økonomisk relevans. Danske Medier oplyser, at en undersøgelse blandt 15 danske print- og onlinemedier viser, at den hyppigste overskrift i 2. halvår 2020 var på syv ord og at 76 % af alle overskrifter indeholdt højst ni ord. Når sådanne overskrifter ikke beskyttes efter ophavsretslovens § 2, er det vigtigt, at de beskyttes efter § 52 c. Som et fremtidigt værn mod skiftende forbrugeradfærd og techgiganternes nye forretningsmodeller mener Danske Medier, at det tydeligt bør fremgå af bemærkningerne, at undtagelsen vedrører et absolut minimum af ord, og ikke under nogen omstændigheder kan omfatte andre typer af værker eller andre frembringelser.

Facebook tilkendegiver, at det er vigtigt, at brugere er i stand til at forstå konteksten af ethvert uddrag. "Meget korte uddrag" bør ikke defineres på en måde, der forhindrer brugere i nemt at forstå, hvad et link refererer til, og hvad man kan forvente at finde, hvis der klikkes på linket. Definitionen af "meget korte uddrag" bør ikke udelukke nogen medietyper. Brugere kan ofte have brug for thumbnails af billeder eller videoer for bedre at kunne forstå, hvad de vil kunne se, hvis de klikker på et link. Et "meget kort uddrag" er ikke en erstatning for en artikel og bør være tilladt i de tilfælde, hvor det ikke fungerer som en erstatning for den underliggende artikel. Facebook mener ikke, at begrænsningerne indeholdt i betragtning nr. 57 i direktivet bør overføres direkte til lovforslaget.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen angiver, at der bør foretages en konkret stillingtagen til, hvorledes "meget korte uddrag" i undtagelsen i § 52 c, stk. 2, nr. 3, skal forstås. Det anføres i forslaget, at en nærmere afgrænsning af "meget korte uddrag" ikke vil være hensigtsmæssig, da det vil bero på en konkret vurdering i det enkelte tilfælde. Afgrænsningen vil rent konkurrencemæssigt have betydning ift., hvornår udgivere af pressepublikationer bør kompenseres for den eksponering af indhold, som informationssamfundstjenester genererer. De konkrete fortolkningsbidrag ses imidlertid ikke at inddrage værdien af denne eksponering. Det er derfor relevant at tilføje yderligere fortolkningsbidrag, eksempelvis om

grænsen for, om undtagelsen finder anvendelse, skal foretages ud fra en afvejning af, om det konkrete uddrag har så stort indholdsmæssig værdi, at incitament til at tilgå den oprindelige pressepublikation, hvorfra uddraget stammer, bortfalder. Samme problemstilling vil gøre sig gældende i relation til undtagelsen vedrørende hyperlinks i bestemmelsens nr. 2, hvor forslaget umiddelbart lægger op til, at rammerne for brug af hyperlinks vil være ud fra en vurdering af, hvad der udgør "korte uddrag"

Google mener, at et kvantitativt loft for tilladt brug bør blive defineret. Et sådant loft ville give informationssamfundstjenester en vished om, at de kan benytte uddrag under en given grænse. Herudover er overskrifter uundværlige og bør altid være undtaget fra beskyttelsens anvendelsesområde. For informationssamfundstjenester, som eksempelvis nyhedsaggregatorer, er det ofte nødvendigt med et link. Google vil også påskønne en afklaring af, om andre typer af indhold end tekst, som eksempelvis fotografier eller videoer, kan blive anset som korte uddrag. Endelig er det Googles opfattelse, at U.2013.1782, hvor Højesteret konkluderede at et uddrag af en tekst bestående af 11 ord kan være ophavsretligt beskyttet, ikke er anvendelig i forhold til artikel 15 og udgivers rettigheder. Artikel 15 giver udgivere "de i artikel 2 og artikel 3, stk. 2, i direktiv 2001/29/EF fastsatte rettigheder". Dette kan føre til den konklusion, at et uddrag af en tekst på 11 ord kan være beskyttet af ophavsretsloven under direktiv 2001/29. Men undtagelserne for korte uddrag (og hyperlinks) er netop tilsigtet at tildele yderligere begrænsninger end dem, der allerede er tildelt under ophavsretten.

Kulturministeriets bemærkninger

Kulturministeriet finder det ikke hensigtsmæssigt at normere hvor mange ord, der udgør 'enkelte ord eller meget korte uddrag', da det vil bero på en konkret vurdering i det enkelte tilfælde, som bør foretages af domstolene. Kulturministeriet er ikke enig i Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens bemærkning om, at det af lovbemærkningerne ikke fremgår, at værdien af eksponeringen skal inddrages i vurderingen, idet der netop i lovforslagets bemærkninger netop står, at '*Udbydere af informationssamfundstjenesters anvendelse af enkelte ord eller meget korte uddrag af pressepublikationer må ikke undergrave de investeringer, som udgivere af pressepublikationer foretager i forbindelse med produktion af indhold. Det er ligeledes vigtigt, at indskrænkningen fortolkes på en sådan måde, at det ikke påvirker effektiviteten af den foreslåede rettighed.*'

Hyperlinks

IT-politisk forening bemærker, at den nye rettighed ikke finder anvendelse på hyperlinks, og anfører, at det i bemærkningerne bør anføres, at § 52 c, stk. 2, nr. 2, altid vil gælde for det hyperlink, som udgiveren af en pressepublikation selv har defineret for at tilgå en nyhedsartikel i en webbrowser, uanset at dette hyperlink måtte omfatte flere ord end § 52 c, stk. 2, nr. 3, eventuelt tillader. Twitter anbefaler, at det for at sikre såvel en positiv brugeroplevelse som gennemsigtighed udtrykkeligt anføres i lovens forarbejder, at nyhedsoverskrifter skal være undtaget fra beskyttelse i henhold til artikel 15, uanset hvordan de optræder på online

platformen (f.eks. i et hyperlink eller vist som et meget kort uddrag), eller hvor lange de er.

Twitter angiver, at ”hyperlinks” og ”meget korte uddrag” bør præciseres på en måde, så udgiverne fortsat har ret til at sætte deres eget præg på, hvordan deres publikationer skal se ud på online platforme, samtidig med at EU-lovgivers hensigt om, at korte uddrag og hyperlink er unddraget, bevares. Twitter bemærker, at det følger af EU-domstolens praksis på det ophavsretlige område, at spørgsmålet ikke er, hvorvidt et hyperlink er omfattet af en undtagelse til eneretten, men hvorvidt et hyperlink overhovedet udgør en kommunikation til almenheden, hvilket det ikke gør.

Dansk Journalistforbund foreslår, at det præciseres i bemærkningerne, at frame, embeddede og inline links ikke er omfattet.

Danske Medier anfører, at undtagelsen for hyperlinks må forstås i overensstemmelse med EU-domstolens retspraksis, hvormed et hyperlink er en simpel reference til et værk eller anden frembringelse på en anden internetside. Det er hyperlinkets *funktion* og ikke *udformning*, der er relevant, hvorfor det ikke bør være undtaget, hvis det er udformet på en sådan måde, at det udnytter indhold, som ellers er beskyttet, herunder tekstuddrag som billeder.

Nye Medier anfører, at det er væsentligt, at definitionen af et hyperlink på ingen måde er begrænsende.

Google mener ikke, at fortolkningen af et ’hyperlink’ er i overensstemmelse med direktivet. Dette kan blive særdeles problematisk henset til vigtigheden af hyperlinks for, at internettet kan fungere og for ytringsfriheden. Undtagelsen ville være meningsløs, hvis linket ikke kunne inkludere en del af indholdet i den publikation, der er linket til.

Kulturministeriets bemærkninger

Kulturministeriet er enig i, at beskyttelsen afgrænses i forhold til hyperlinks i kraft af deres funktion og ikke blot deres udformning, hvilket vil blive tilføjet i lovforslagets bemærkninger.

Kulturministeriet bemærker i den forbindelse, at det i lovforslagets bemærkninger allerede fremgår, at andre typer af links ikke er omfattet, og at afgrænsningen vedrørende hyperlinks ikke giver adgang til at anvende dele af en pressepublikation, idet der ikke bør kunne ske omgåelse af stk. 1, blot ved at dele af en pressepublikation udformes som et hyperlink.

Forholdet til ophavsmanden

For UBVA er det afgørende, at avisudgivernes nye nærtstående ret ikke griber ind i ophavsmændenes rettigheder, jf. forslaget til § 52 c, stk. 3, og at ophavsmændene har krav på en andel af de vederlag, som eneretten vil generere, jf. stk. 4.

Danske Medier mener, at det i bedømmelsen af 'passende andel' bør indgå, i hvilket omfang der er indgået aftaler mellem udgiveren og ophavsmændene om videreudnyttelse af det tjenstligt producerede stof. Endvidere bør det fremgå af bemærkningerne, at ophavsmændenes passende andel af udgivernes indtægter er overdragelig, da intet andet er udtrykkeligt bestemt i artikel 15.

Samrådet for Ophavsret påpeger, at det er meget vigtigt, at det er understreget i bemærkningerne, at retten til pressepublikationer ikke kan påberåbes overfor hverken ophavsmænd, andre rettighedshavere eller autoriserede brugere. Dansk Forfatterforening finder det væsentligt, at det i bemærkningerne understreges, at den i § 52 c, stk. 1, indførte rettighed ikke påvirker de rettigheder, som ophavsmænd og andre rettighedshavere har til værker og andre frembringelser, som indgår i pressepublikationerne, herunder hvordan disse kan udnyttes uafhængigt af den pressepublikation, de indgår i. Dansk Journalistforbund finder det vigtigt, at implementeringen af de særlige udgiverrettigheder i ophavsretslovens § 52 c er tekstnær, hvor det blandt andet er meget klart, at den ikke berører muligheden for, at journalister, fotografer, bladtegnere m.fl. selv kan indgå aftaler om deres egne værker, hvilket også er en grundlæggende præmis for ophavsretten.

Samrådet for ophavsret mener ift. stk. 4, at det vil være nødvendigt, at ophavsmænd og presseudgivere kan indbringe tvister om "passende andel" til et relevant nævn. Dansk Forfatterforening finder det væsentligt, at de danske lovændringer afspejler kontinuiteten i direktivets fokus på sikring af rimelige vederlag for svagtstillede rettighedshavere som autorer og udøvere. På den baggrund foreslår foreningen, at det i § 52 c, stk. 4, tilføjes: "Opstår der tvister om rimeligheden af denne andel, kan hver af parterne forelægge spørgsmålet for Ophavsretslicensnævnet, jf. § 47. Nævnet kan fastsætte vilkårene, herunder vederlagets størrelse."

Dansk Journalistforbund lægger vægt på, at § 52 c, stk. 4, meget tydeligt understreger, at ophavsmændene skal have en passende andel af de vederlag, udgiverne måtte få ud af de aftaler, der bliver indgået. DJ anfører ligeledes, at DSM-direktivets artikel 18 og 19 allerede nu bør tænkes ind i teksten, da disse artikler omhandler ophavsmændenes ret til vederlag og krav om transparens i den udnyttelse, der finder sted og indgås aftaler om, herunder også i forhold til udgiverrettighederne. DJ foreslår derfor, at der i bemærkningerne til lovforslaget gøres rede for den sammenhæng, som direktivet er tænkt i, samt at det også er sådan, lovforslaget skal forstås. DJ støtter, at Ophavsretslicensnævnet kan træde til under tvister om rimeligheden af et vederlags størrelse. Dette mener DJ også skal gælde i forhold til fordelingen af vederlaget, jf. § 52 c stk. 4, medmindre der er

en voldgiftsmulighed for parterne ved det forvaltningsselskab, der klarer rettighederne og håndterer fordelingen af vederlag.

DR fremhæver princippet om rettighedernes overgang til arbejdsgiver. DR bemærker derudover, at det er almindelig praksis inden for mediebranchen, at arbejdsgiver som følge af aftaler, overenskomster og dertil knyttede videreudnyttelsesaftaler erhverver alle rettigheder fra de ansatte, herunder til tredjemands udnyttelse.

TV 2 henviser til betragtning nr. 59 og bemærker, at det, ligesom før ikrafttrædelse af DSM-direktivet, skal være muligt for en presseudgiver at foretage frikøb af rettigheder tilhørende ophavsmænd til værker, der indgår i en pressepublikation.

Kulturministeriets bemærkninger

Kulturministeriet er enig i, at ophavsmændenes ret til at modtage en passende andel er overdragelig, idet intet andet fremgår af DSM-direktivets artikel 15. Det følger af lovforslagets bemærkninger, at hvad, der udgør en passende andel, bør vurderes i forhold til de indtægter, som presseudgiveren modtager for udbydere af informationssamfundstjenesters anvendelse af deres pressepublikationer. Dette udelukker ikke, at der også kan lægges vægt på om, og i hvilket omfang, der er indgået aftaler om videreudnyttelse mellem udgiveren af en pressepublikation og en ophavsmand.

Den foreslåede aftalelicens vedrører forholdet mellem udgivere af pressepublikationer og informationssamfundstjenester, idet der mellem disse parter vurderes at være et behov for brug af aftalelicenskonstruktionen. Kulturministeriet finder ikke anledning til at indsætte en klageadgang til Ophavsretslicensnævnet for ophavsmænd ift. tvister om passende andel, da dette vedrører forholdet mellem ophavsmanden og udgiveren, som i overensstemmelse med traditionen i Danmark bør kunne aftales mellem parterne.

Specifik aftalelicens for pressepublikationer

Aftalelicensen generelt

Dansk Journalistforbund, TV 2, Danske Medier, Copydan Tekst & Node, DR og Samrådet for Ophavsret er tilfredse med, at lovforslaget specifikt giver adgang til at anvende aftalelicens. DJ er enig i bemærkningerne hertil om, at en specifik aftalelicens er en enkel og ubureaukratisk løsning, da det vil være administrativt tungt for hver tjeneste at skulle klarere med de enkelte udgivere og ophavsmænd. DR finder, at en aftalelicens vil lette både udgivernes og informationssamfundstjenesternes arbejde med indgåelse og administrering af aftaler og må også antages at være med til at sikre mere fair forhandlingsvilkår mellem udgiverne og techgiganter.

Danske Medier mener, at en eventuel beslutning om kollektiv forvaltning kan føre til så omfattende og effektive licensaftaler som muligt til gavn for såvel udgivere

som informationssamfundstjenester. Foreningen er enig i, at en sådan aftalelicens skal give udgivere mulighed for at nedlægge individuelt forbud ("opt-out"), og at tvister mellem et kollektivt forvaltningsselskab og en eller flere informationssamfundstjenester bør kunne indbringes for Ophavsretslicensnævnet. Danske Medier ser forslagene som en naturlig forlængelse af den danske aftalelicenstradition, som i 40 år har skabt gode rammer for både brugere og rettighedshavere. Modellen sikrer brugerne en nem adgang til klarering, og samtidig sikrer den rettighedshaverne en rimelig betaling for andres brug og dermed kapitalisering af deres indhold/rettigheder.

Nye Medier og Dansk Iværksætter Forening er bekymret for, om det unødigt vil presse mange af de mindste virksomheder i Danmark til at blive medlemmer med dertilhørende betaling af medlemskab osv. I Dansk Iværksætter Forenings optik synes det at være en forhastet løsning, og foreningen anmoder Kulturministeriet om at analysere de nærmere konsekvenser for markedet først. Som minimum bør den nye ordning beskrives som en frivillig mulighed, der stadig giver fint rum for de individuelle licenser.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen anfører, at det er problematisk for konkurrencen mellem udgivere af pressepublikationer, hvis en rettighedsorganisation i ethvert tilfælde kan forhandle med udbydere af informationssamfundstjenester på vegne af den samlede gruppe af udgivere. Forslagets mulighed for at indgå kollektive aftaler ligger ud over direktivets bestemmelser og baggrunden for indførslen synes ifølge forslaget at være, at det vil være administrativt tungt for de enkelte presseudgivere at indgå individuelle aftaler. Dette hensyn ses dog ikke på nogen måde at være tilstrækkeligt faktisk underbygget til, at det kan bære, at konkurrencen på den måde sættes ud af kraft. Såfremt baggrunden er, at man ønsker at styrke danske mediers forhandlingsposition over for informationstjenesterne, er det væsentligt at bemærke, at forslaget omfatter alle informationstjenester og således ikke kun er rettet mod store, internationale digitale platforme, men også vil gælde for mindre, (nationale) platforme, der i forhandlingerne således vil stå over for en samlet og koordineret sammenslutning af presseudgivere. Det kan også skævvride konkurrencen med negative virkninger for de mindre aktører. Det er KFSTs klare opfattelse, at der ift. adgangen til kollektiv forhandling som minimum bør sondres mellem parternes forhandlingsstyrke i forskellige situationer, således at der alene bliver adgang til kollektiv forhandling i de tilfælde, hvor der forhandles med store, internationale platforme (såkaldte gatekeeperplatforme). Det er samlet set KFSTs opfattelse, at forslaget ikke underbygger, at der er hensyn, som begrunder et behov for kollektiv forhandling med deraf følgende eliminering af konkurrencen på dette punkt.

Google påpeger, at i direktivet er kollektive aftalelicenser kun tiltænkt de situationer, hvor opnåelse af tilladelser fra rettighedshavere på individuelt grundlag "typisk er så byrdefuld og upraktisk, at den krævede licenstransaktion [...], sandsynligvis ikke vil finde sted". Introduktionen af kollektive aftalelicenser fremstår, i bedste fald, forhastet, og vil sandsynligvis hindre frem for støtte

udviklingen af et velfungerende marked. Google forstår, at lovforslaget skal sikre, at licenser ikke blot tildeles retten til pressepublikationer, men også for alle rettigheder i værker indarbejdet i en pressepublikation. Endvidere vil indehavere af rettigheder i pressepublikationer være den eneste rettighedshaver, der har mulighed for at udtræde af de kollektive aftalelicenser. Lovforslaget anerkender i sig selv udfordringerne ved at forene kollektiv rettighedsforvaltning med udgivers rettigheder, uanset om det er ved udvidede licenser eller frivillige kollektive licenser. Den kollektive udøvelse af disse nye rettigheder er i sig selv i modstrid med eksisterende ophavsret til pressepublikationen og de værker, der er indlejret heri. Selv om den foreslåede løsning erkender disse vanskeligheder og forsøger at løse dem, er det uklart, om dette kan gøres uden at krænke EU-retten. I overensstemmelse hermed bør lovforslaget udelukke anvendelsen af kollektive aftalelicenser for at give markedet mulighed for at udvikle sig og for at give mulighed for yderligere overvejelser, hvis der i fremtiden måtte blive behov for at genoverveje dette

Kulturministeriets bemærkninger

Kulturministeriet hæfter sig ved de mange positive tilkendegivelser vedrørende forslaget om indførelse af en specifik aftalelicens. Det understreges, at der er tale om en frivillig ordning med mulighed for opt-out for både udgivere af pressepublikationer og ophavsmænd, som ikke udelukker indgåelse af individuelle aftaler. Erfaringerne med aftalelicenssystemet er mange og gode, idet det tilbyder en ubureaukratisk løsning på et ellers praktisk vanskeligt problem, nemlig at skulle klarere alle rettigheder med de respektive ophavsmænd og øvrige rettighedshavere. Kulturministeriet anerkender, at der kan opstå situationer, hvor parter med stor forskel i forhandlingsstyrke skal indgå en aftale, men mener ikke, at denne situation ikke ville opstå, hvis ikke der var en specifik aftalelicens. Det understreges i den forbindelse, at en kollektiv forvaltningsorganisation skal godkendes hos Kulturministeriet og agere inden for de gældende lovrammer.

Aftalelicensens dækningsområde (omfattede rettigheder)

UBVA bemærker, at den manglende reference i § 52 d til § 52 c, kombineret med bemærkningerne i pkt. 3.1.3, hvor der vedrørende aftalelicensen tales om ”en væsentlig del af ophavsmændene til de værker, der anvendes i pressepublikationer”, rejser tvivl om, hvad aftalelicensen konkret angår. UBVA anbefaler derfor, at det anføres, at lovlig brug desuden forudsætter aftale med rettighedshaverne til de underliggende journalistiske værker, evt. i form af en aftalelicens. UBVA foretrækker dog en løsning, hvor aftalelicensen omfatter både pressepublikationer og de værker, som indgår heri. En sådan aftalelicens bør placeres i lovens kapitel 2.

Dansk Journalistforbund mener, at det er meget vigtigt, at aftalelicensordningen vedrører alle rettigheder, som indgår i en pressepublikation – dvs. både rettigheder til de værker og andre frembringelser, som indgår i pressepublikationerne, og rettighederne til selve pressepublikationen. DJ lægger afgørende vægt på, at aftalelicensen varetages af et kollektivt forvaltningsselskab, som repræsenterer både udgivere og autorer (ophavsmændene), da autorerne – dvs. journalister,

fotografer, tegnere, grafikere forfattere, kronikører, akademiske bidragsydere m.fl. – ikke har overdraget rettighederne i et sådant omfang til udgiverne, at de alene kan varetage licenseringen af rettighederne. DJ mener ydermere, at det af § 52 d, stk. 2, bør fremgå, på samme måde som i andre specifikke aftalelicenser, at også den enkelte ophavsmand kan nedlægge forbud og forbyde anvendelse af sine værker gennem en aftalelicens, da det ellers vil være et indgreb i ophavsmandens eneret. ”Ophavsmanden” skal forstås som ”rettighedshaveren” til de værker, som udnyttes inden for aftalen – i dette tilfælde også udgiverne i henhold til den foreslåede § 52 d, stk. 1.

Samrådet for ophavsret mener, at det er meget vigtigt, at aftalelicensordningen både rummer pressepublicationsrettighederne efter § 52 c, og rettighederne til værker og andre frembringelser, som indgår i pressepublicationer. På den måde vil der være én samlet hjemmel til, at en aftale omkring eftergørelse og tilrådighedsstillelse af pressepublicationer får tillagt aftalelicensvirkning. I forbindelse med de andre specifikke aftalelicensordninger er det anført, at ophavsmanden kan nedlægge forbud mod brugen af dennes værker. ”Ophavsmanden” forstås i disse bestemmelser som ”rettighedshaveren”. Af § 52 d, stk. 2, fremgår det imidlertid, at ”Udgiveren” kan nedlægge forbud i forhold til en aftalelicensordning for pressepublicationer. Det må også gælde individuelle ophavsmænd, som også bør kunne nedlægge forbud mod en aftalelicensaftale for pressepublicationer. Det vil være et indgreb i ophavsmandens eneret, hvis denne ikke kan forbyde anvendelsen af sine værker gennem en aftale med aftalelicensvirkning. ”Udgiveren af en pressepublicasjon” bør derfor erstattes af ”Ophavsmanden” i bestemmelsen. I de specielle bemærkninger bør det samtidig anføres, at ”Ophavsmanden” forstås som alle rettighedshavere, hvis rettigheder udnyttes inden for aftalen.

Dansk Forfatterforening bifalder, at der i § 52 d lægges op til, at pressepublicationer kan stilles til rådighed online via en aftalelicens. Det er en meget velfungerende måde at håndtere offentlighedens adgang til komplekse rettighedsmasser som pressepublicationer med mange individuelle rettighedshavere, der ikke kan formodes at have overdraget alle rettigheder til udgiverne. Alene af den grund finder foreningen det også afgørende, at en sådan aftalelicens henlægges til kollektive forvaltningsorganisationer med repræsentation af både udgivere og autorer, herunder billedautorer og eksterne freelanceskribenter, som ikke har overdraget digitale rettigheder til udgiverne.

Kulturministeriets bemærkninger

Kulturministeriet har i det hele lagt op til en direktivnær implementering, men går med forslaget om en specifik aftalelicens ud over DSM-direktivet. Kulturministeriets hæfter sig ved, at der i flere høringssvar anbefales, at også ophavsmændenes rettigheder inkluderes i aftalelicensen, således at der findes én hjemmel på området. Tanken bag at indføre en bestemmelse om aftalelicens er netop at gøre det mindre bureaukratisk at indgå aftaler, hvorfor Kulturministeriet justerer den foreslåede aftalelicens til også at inkludere ophavsmændenes

rettigheder. En sådan bestemmelse bør placeres i lovens kapitel to og foreslås derfor indsat som en ny § 29 a.

Kulturministeriet bemærker endvidere, at der i det udsendte lovforslag var angivet, at 'rettighederne kan klareres kollektivt hos en rettighedsorganisation, der omfatter en væsentlig del af ophavsmændene til de værker, der anvendes i pressepublikationer'. Bestemmelsen i sin tilrettede form inkluderer både ophavsmænd og udgivere af pressepublikationer.

Ophavsretslicensnævnet

Google bemærker, at fremgår det af bemærkningerne til lovforslaget, at det vil "være tilstrækkeligt, at nævnet kan træffe afgørelse om det rimelige vederlag og andre vilkår, men uden at have mandat til at meddele selve tilladelsen, som det dermed fortsat vil være op til rettighedshavernes organisation at tage stilling til". Google forstår, at dette betyder, at Ophavsretslicensnævnet ikke kan forpligte rettighedshaverne til at tildele en licens. Da direktivet opretholder aftalefrihed, må det desuagtet også blive præciseret, at Ophavsretslicensnævnet ikke kan forpligte en informationssamfundstjeneste at tage imod en licens på de vilkår, som nævnet foreslår. Når parterne er uenige om licensvilkårene, bør loven desuden præcisere, at forvaltningsorganisationerne skal tilvejebringe information, der gør informationssamfundstjenesten i stand til at identificere, hvilke pressepublikationer den repræsenterer.

Dansk Iværksætter Forening ønsker yderligere beskrivelse af Ophavsretslicensnævnets funktion og rolle i forhold til, at de får en ny kompetence til at kunne træffe afgørelser om aftalevilkår i forholdet mellem en onlinetjeneste og rettighedshavere, samt hvilken retssikkerhedsbeskyttelse, der er, såfremt en onlinetjeneste ikke er enig i en afgørelse.

Danske Medier vurderer, at § 52 d, stk. 3, i sin ordlyd skal formuleres tydeligere ift. Ophavsretslicensnævnets kompetencer, hvis effektiviteten af de nye bestemmelser skal sikres. Danske Medier foreslår endvidere, at Kulturministeriet overvejer at fastsætte frister i bekendtgørelsen om Ophavsretslicensnævnet af hensyn til at sager ikke trækkes i langdrag.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen påpeger, at de nærmere kompetencer og kriterier for Ophavsretslicensnævnets fremtidige konkrete praksis som klageinstans, hvor "almene samfundsmæssige og konkurrenceretlige hensyn" skal påses, ikke behandles nærmere i forslaget. Den konkurrencemæssige betydning vil derfor først kunne vurderes, når nævnets afgørelser træffes i praksis. Det er imidlertid KFST's forståelse, at Ophavsretslicensnævnet kan træffe afgørelse om rimelige vederlag og andre vilkår, men ikke har mandat til at meddele selve tilladelsen til brug af indhold på informationssamfundstjenesterne. Forslaget adresserer endvidere ikke, hvilken betydning nævnets afgørelser vil have for håndhævelsen af konkurrencelovens regler. Det er endvidere KFST's forståelse, at nævnet heller ikke har kompetence til at sikre adgang til informationssamfundstjenester, hvilket kan have betydning for den

konkurrencemæssige vurdering. Forslaget indeholder herudover ikke de nærmere kriterier for fastsættelse af vederlag for informationssamfundstjenesters brug af indhold, herunder hvad der kan betragtes som rimeligt og om eksempelvis aspekter som genereret trafik (for begge parter) bliver inddraget i denne vurdering, hvilket kan have betydning for den konkrete konkurrencemæssige vurdering.

Facebook anfører, at selvom aftalelicens er én mulig metode, så bør ikke ses som den eneste mulighed, da aftalelicens ofte vil være ude af stand til at tage højde for den forskelligartede værdi, som forskellige udgivere får ved at bruge platforme. Netop på grund af den brede vifte af udgivere og de meget forskellige tjenesteydelser, som platforme og nyhedsaggregatorer tilbyder, er der ikke er én løsning, der passer til alle. Facebook er derfor bekymrede over, hvorvidt anvendelsen af et separat organ, Ophavsretslicensnævnet, er passende under disse omstændigheder, især uden klar vejledning og parametre for, hvornår og hvordan sager vil blive afgjort, eller hvad der vil blive lagt vægt på.

Kulturministeriets bemærkninger

Kulturministeriet bemærker, at det er korrekt, at Ophavsretslicensnævnet ikke kan påtvinge parterne en licens, men afgørelser fra Ophavsretslicensnævnet er endelige administrative afgørelser med adgang til efterfølgende prøvelse hos de almindelige domstole. Kulturministeriet bemærker, at der på nuværende tidspunkt ikke er foretaget justeringer i bekendtgørelse om Ophavsretslicensnævnet, men ministeriet er indstillet på at se nærmere på reglerne for nævnets virke.

Øvrige bemærkninger

Både Danske Medier og TV 2 foreslår, at den nye rettighed for udgivere af pressepublikationer, der i lovforslaget er placeret som § 52 c i et nyt kapitel 2 b, flyttes til lovens kapitel 5 sammen med de øvrige nærtstående rettigheder. Ligeledes foreslår Dansk Journalistforbund, Danske Medier, TV 2 og Samrådet for Ophavsret, at aftalelicensen flyttes.

Kulturministeriets bemærkninger

Kulturministeriet har på baggrund af de indkomne høringssvar, hvor det foreslås, at den nye eneret placeres i lovens kapitel 5 om nærtstående rettigheder, valgt at flytte eneretten til lovens kapitel 5.

Afsenderlandsprincippet for radio- og fjernsynsforetagenders tilknyttede onlinetjenester

Copydan Verdens Tv, Copydan Arkiv, UBVA, Producentforeningen og Producentrettigheder Danmark lægger vægt på, at § 87 a ikke er en ny lovvalgsregel, men udelukkende vedrører udøvelse af ophavsretten og beslægtede rettigheder, hvilket bør fremgå af lovteksten i § 87 a.

UBVA, IFPI, Copydan Arkiv og Samrådet for ophavsret bemærker, at der i lovteksten til § 87 a står ”via en tilknyttet onlinetjeneste eller under radio- eller

fjernsynsforetagendets kontrol og ansvar". Dette stemmer ikke overens med direktivteksten, hvor det er et absolut krav, at der skal være tale om en "tilknyttet onlinetjeneste".

Samrådet for Ophavsret, Koda, UBVA, Copydan Verdens TV og Copydan Arkiv anfører, at betingelsen om, at udbuddet af den tilknyttede onlinetjeneste skal ske "samtidig med eller i en defineret tidsperiode efter tv- eller radioselskabets udsendelse af disse tv- eller radioprogrammer", jf. direktivets art. 2, nr. 1, skal fremgå af lovteksten.

UBVA og Copydan Arkiv anfører, at det bør forklares i lovbemærkningerne, at lovvalget ved om demand og andre udnyttelser på internettet ifølge EU-Domstolens faste praksis er modtagerlandet, dvs. der hvor modtageren (brugeren) befinder sig. Det bør endvidere samtidig anføres, at direktivets legal fiction om alligevel at anse udøvelsen af rettighederne at have fundet sted i oprindelseslandet, er en helt særlig undtagelse, som ikke kan eller skal have præcedens på andre områder.

IFPI, Copydan Arkiv, UBVA og Copydan Verdens TV gør ligeledes gældende, at det skal være helt klart, at der ikke er tale om en lovvalgsregel – men en "legal fiction", der fastslår, hvor de handlinger, som omfattes af direktivet, finder sted.

Koda bemærker, at bemærkningerne til § 87 a, stk. 3, også bør reflektere indholdet af SatCabII-direktivets artikel 3, stk. 2, 2. afsnit, så det tydeligt fremgår, at de nævnte aspekter af betydning for vederlaget ikke udelukker beregning af vederlagets størrelse på grundlag af TV- eller radioselskabets indtægter. Koda anfører derudover at i betragtning af, at artiklen forpligter Danmark til at sikre, at der tages hensyn til disse aspekter ved fastsættelsen af vederlag, bør hele indholdet og begge afsnit i artikel 3, stk. 2, indsættes i lovteksten, hvilket også fremføres af IFPI, Danske Dramatikere, Copydan Arkiv, Producentforeningen og Producentrettigheder Danmark.

Samrådet for Ophavsret, Koda, Copydan Verdens TV, Copydan Arkiv, Producentforeningen og Producentrettigheder Danmark bemærker alle, at det i direktivets betragtning nr. 8 understreges flere gange, at de tilknyttede onlinetjenester skal have "et klart og underordnet forhold" til broadcasterens udsendelser. Denne betingelse er så central, at den må fremgå af lovteksten, ikke blot af lovbemærkningerne. Danske Scenografer og Danske Dramatikere tilslutter sig samme synspunkt og anfører, at det bør gøres ekstra klart, at denne regel er en markant undtagelse fra hovedreglen, da det undergraver ophavsretten og bryder med almene ophavsretsprincipper. Danske Dramatikere anfører ydermere, at det i det mindste skal sikres, at et oprindelseslandsprincip ikke indebærer en dårligere vederlagsbetaling til f.eks. manuskriptforfattere.

Dansk Journalistforbund støtter en stærk begrænsning og dermed en meget klar afgrænsning af afsenderlands-princippet, som foreslås udvidet gældende for online nyhedsmedier. Det er derfor DJ's opfattelse, at man i videst muligt omfang skal sikre, at dansk lovgivning gælder for danske medier. Med den foreslåede udvidelse

af afsenderlands-princippet er det så i forhold til vederlagsbetaling samtidig vigtigt at tage højde for omfanget af seere og lyttere uden for afsenderlandet, som ligeledes er understreget i lovforslaget.

Open Denmark anerkender hensigtsmæssigheden af et begrænset afsenderlandsprincip.

DR anfører, at afsenderlandsprincippet ifølge lovforslaget alene finder anvendelse på nogle afgrænsede områder, og princippet vil således ikke omfatte hele DR's digitale tilbud i DR's tilknyttede onlinetjeneste DRTV. Dette finder DR ærgerligt. DR havde helst set, at hele det digitale tilbud i den tilknyttede onlinetjeneste var omfattet af bestemmelsen. Den foreslåede bestemmelse giver efter DR's opfattelse anledning til afgrænsningstvivil i relation til bestemmelsens anvendelsesområde.

Både Producentforeningen og Producentrettigheder Danmark klart mener begge, at det i lovteksten bør gøres klart, at der ved begrebet 'egne' produktioner forstås produktioner, som et radio- eller fjernsynsforetagende skaber under anvendelse af sine egne interne ressourcer, men ikke produktioner, som selskabet bestiller hos producenter, der er uafhængige af tv- eller radioselskabet, eller samproduktioner. Producentforeningen anfører derudover, at det ville være hensigtsmæssigt at præcisere, at begrebet 'aktualitetsprogrammer' ikke omfatter dokumentarfilm under henvisning til AVMS.

Kulturministeriets bemærkninger

Kulturministeriet tager de indkomne forslag til sproglige og lovtekniske rettelser til efterretning og har i den foreslåede § 87 a foretaget tekstmære rettelser, således at bestemmelsen nu fremstår endnu mere direktivkonform. Kulturministeriet hæfter sig særligt ved, at det i mange høringssvar anføres, at det af lovteksten bør fremgå, at den tilknyttede onlinetjeneste skal have et klart og underordnet forhold til radio- eller fjernsynsforetagendet, svarende til SatCabII-direktivets betragtning nr. 8, og har ligeledes tilføjet dette i den foreslåede § 87 a, stk. 1.

Kulturministeriet noterer sig, at der er indkommet flere høringssvar, hvori det foreslås, at ordlyden fra artikel 3, stk. 2, fremgår af § 87 a, stk. 3, og har imødekommet forslaget, idet Kulturministeriet ønsker at sikre, at der tages hensyn til samtlige aspekter af den tilknyttede onlinetjeneste i forbindelse med fastsættelse af vederlaget. Kulturministeriet har på den baggrund nu anført de i artikel 3, stk. 2, nævnte aspekter i den foreslåede § 87 a, stk. 3.

Kulturministeriet har ligeledes i bemærkningerne tilføjet, at de nævnte aspekter af betydning for vederlaget ikke udelukker beregning af vederlagets størrelse på grundlag af radio- eller fjernsynsforetagendets indtægter, som anført i artikel 3, stk. 2.

Øvrige bemærkninger

DR bemærker, at i henvisningsbestemmelser som § 76, stk. 1, hvor gerningsindhold og strafhjemmel ikke er indeholdt i samme bestemmelse, bør

strafbestemmelsen præcist henviser til de regler i loven, hvis overtrædelse skal kunne straffes. DR forstår bemærkningerne til den foreslåede ændring således, at det, der søges strafbelagt, er informationssamfundstjenesters og udbydere af indholdsdelingstjenesters manglende overholdelse af de forpligtelser, der påhviler dem efter §§ 52 c og 52 e. På den baggrund skal DR opfordre til, at der henvises til de konkrete stykker i §§ 52 c og 52 e, der indfører forpligtelser for informationssamfundstjenester og udbydere af indholdsdelingstjenester. DR skal opfordre til, at det i lovforslagets bemærkninger præciseres, at det for så vidt angår informationssamfundstjenesters overtrædelse af deres forpligtelse til at indhente tilladelse fra udgiveren af en pressepublikation betyder, at informationssamfundstjenesten skal betale et rimeligt vederlag samt erstatning til udgiveren, da det er udgiveren, der er rettighedshaver efter den foreslåede § 52 c.

IFPI og Koda finder, at udbydere, som er ansvarlige i medfør af § 52 e, ikke bør kunne undslå sig erstatningspligt med henvisning til, at de ikke har handlet ”uagtsomt eller forsætligt”. Koda angiver, at en løsning kunne være, at det præciseres, at uagtsomhedsbedømmelsen skal følge de handlepligter, der opstilles i § 52 e, stk. 4, litra a-c, så tilsidesættelse af disse handlepligter i sig selv kan tilregnes som – mindst – uagtsomme.

Danske Medier finder Kulturministeriets vurdering af økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet for unuanceret og påpeger, at lovforslaget indebærer, at de berørte – oftest udenlandsk ejede – informationssamfundstjenester vil få udgifter til klarering af rettigheder, men herved overses de positive konsekvenser i form af indtægter for danske virksomheder, der producerer indhold.

Kulturministeriets bemærkninger

Kulturministeriet foretager tydeligere henvisning til de relevante understykker i § 52 e ved henvisning fra ophavsretslovens § 76. Det er i den forbindelse angivet i bemærkningerne, at tilsidesættelse af handlepligterne i § 52 e, stk. 4, litra a-c, og § 52 e, stk. 5, indgår i uagtsomhedsbedømmelsen samt, at manglende efterlevelse indebærer, at der skal betales rimeligt vederlag og erstatning til de pågældende rettighedssubjekter.

Endelig har Kulturministeriet foretaget ændringer i lovudkastet af redaktionel karakter, navnlig konsekvensrettelser som følge af udvidelse af princippet om direct injection, hvor det også er gjort tydeligere, at art. 8 i SatCabII-direktivet gennemføres i § 35, stk. 1, 4 og 5.